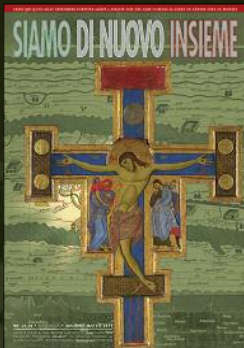

SIAMO DI NUOVO INSIEME

NR. 24-25 ■ SERIE NOUĂ ■ IANUARIE-MARTIE 2011

FONDATA ÎN 2007 ■ ISSN 1843-2085 ■ REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA ITALIENILOR DIN ROMÂNIA **RO.AS.IT.** CU SPRIJINUL FINANCIAR AL GUVERNULUI ROMÂNIEI, PRIN DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚII INTERNETICE

Italienii Butollo, Ricobon, Tomaselli și nu numai...

Expoziția itinerantă de fotografie "De la emigrare la integrare" și-a început traseul pentru anul 2011 cu localitatea Brezoi din județul Vâlcea, pentru a marca aniversarea celor 150 de ani de la constituirea Italiei Mari și pentru a reaminti tuturor că localitatea a fost și va rămâne pentru italieni, încă un loc unde aceștia s-au simțit ca acasă.

Interesul pentru evenimentul în sine a fost atât de mare, încât, deși sărbătoarea a ținut doar 3 zile, ecoul ei nu s-a stins nici acum, și se mai vorbește încă despre ea, pentru că a reușit parca să reînvie spiritul italian într-o localitate în care cândva, biserica, școala, cazinoul și mai ales "Carpatina" îți impuneau să știi multe despre istoria italienilor, despre cultura lor.

Nu am intenționat să dăm o anumită conotație evenimentului, însă nu am putut opri administrația județeană, locală sau pe parlamentari să participe la manifestările de la Brezoi, nu din rațiuni politice, ci din rațiuni de politică locală, în sensul dezvoltării relațiilor sociale, culturale și economice, acolo unde cândva își dădeau mâna toți locuitorii actualului oraș pentru o conviețuire armonioasă în concordanță cu componența demografică.

Familii precum Butollo, Ricobon sau Tomaselli, ca și mulți concetățeni ai acestora au fost aproape de Asociația Italienilor din România - RO.AS.IT.- și au înțeles mai bine decât alții că numai uniți, italienii din România pot fi ceea ce ne dorim cu toții, adică impunerea etniei noastre ca o voce distinctă în peisajul minoritarilor din spațiul românesc.

A fost sărbătoare la Brezoi, la fel cum va fi și în multe alte localități din țară, cu cântece și dansuri tradiționale italiene, dar și cu momente de cultură și multă, multă istorie pe care nu o poți retrăi decât vizitând o expoziție cu fotografii pe cât de vechi, pe atât de moderne, care nasc sentimente ce nu le poți uita niciodată.

Am întâlnit mulți cetățeni care au participat la expoziție și la evenimentele în sine în două localități vâlcene, renumite prin tradiții italienești, Brezoi și Rm. Vâlcea, și care parca dintr-odată și-au amintit că sunt italieni, că fac parte din cadrul acestei minunate etnie, fapt ce este cu atât mai important pentru noi, mai ales acum, când dorim să trezim aceleași sentimente în toți cei ce se vor declara din nou, în anul 2011, la noul recensământ, ca făcând parte dintr-o aceeași mare familie: ITALIENII din ROMÂNIA.

Dep. Mircea Grosaru

Scrisoare către credincioși

Dragii noștri,

Întreaga lume creștină a intrat din 8 martie în postul Paștelui. Sperăm ca în această perioadă să ne curățim sufletele, să reușim să ne măsurăm cuvintele și faptele, să fim mai buni, mai cumpătați și smeriți pentru a întâmpina așa cum se cuvine Învierea Domnului ce va cădea anul acesta pe 24 aprilie și va fi sărbătorită, pentru al doilea an, consecutiv, de ortodocși și catolici, laolaltă.

Alături de sărbătoarea Crăciunului, Sf. Paște este una din cele mai mari sărbători ale creștinătății, care rememorează momentul Învierii lui Iisus Christos la trei zile după răstignirea Sa pe cruce, în Vinerea Mare. Jertfa Domnului Iisus săvârșită o singură dată pe Golgota, în numele tuturor oamenilor, este reactualizată anual de credincioși. În Săptămâna Patimilor, când, potrivit credințelor populare, de Joia Mare, se deschid mormintele și sufletele morților se întorc la casele lor, timpul pare că se degradează neîncetat, căci Iisus a fost trădat, chinuit, umilit și omorât prin răstignire. Dar, după trei zile de haos și întuneric în care omenirea a rămas fără protecție divină, urmează miracolul Învierii din noaptea Paștelui și actele din Săptămâna Luminată, care readuc echilibrul și armonia. Fie ca de această mare și Sfântă Sărbătoare să ne bucurăm cu toții, să mergem să luăm lumină! (Red.)

FONDATA ÎN 2007

NR. 24-25 ■ SERIE NOUĂ
IANUARIE - MARTIE 2011

ISSN 1843-2085

Revistă editată
de Asociația Italianilor
din România **RO.AS.IT.**
cu sprijinul financiar al
Guvernului României,
prin Departamentul
pentru relații interetnice

Președinte fondator
Mircea Grosaru

Seniori editori
Cristian Topescu
Nicolae Luca

Colectiv redacțional

Director
Gabriela Tarabega

Redactori
Emanuele Leoni
Elena Bădescu
Dan Comarnescu

Design & pre-press
Square Media SRL

**Asociația
Italianilor
din România
RO.AS.IT.**
asociație cu statut
de utilitate publică

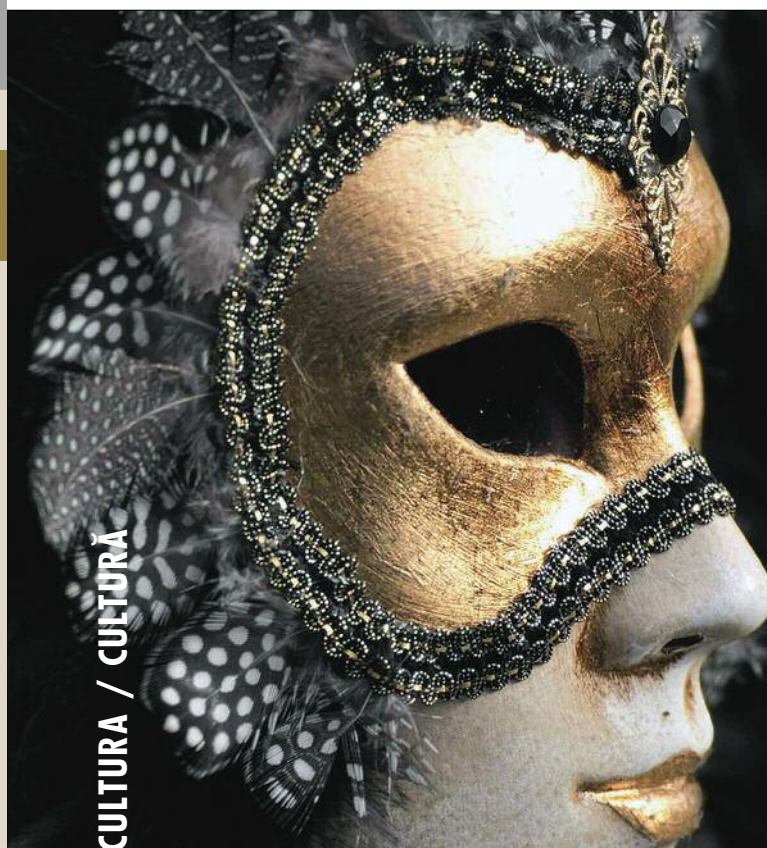

Str. Lipskani nr. 19, etaj 1
030031 București
Tel./Fax: 031 4212 869
ufficio@roasit.ro

www.roasit.ro

EVENTI / EVENIMENTE

- 04 **Expoziția „De la emigrare la integrare” își continuă periplul de succes**
- 09 **Horia Bernea și Cetatea Eternă**

- 10 **Veneția în festa, Veneția creatrice / Veneția în sărbătoare, Veneția creatoare**
- 12 **Transparențe și culori. Sticlărie venețiană**
- 14 **Bucintoro, nave di rappresentazione dei dogi di Venezia / Bucintaur, nava de reprezentare a dogilor Veneției**

- 16 **Tesori veneziani conservati alla Biblioteca Provinciale „V.A. Urechia” Galați / Tipărituri venețiene rare conservate la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați**

- 18 **Veneția în opera unor creatori români**

- 20 **Termini nautici romeni di origine veneziana / Termeni nautici românești de origine venețiană**

- 21 **Teresa e il „suo” Alberto: la storia di un amore eterno, oltre ogni lontananza!**

- 28 **Rețete de primăvară**

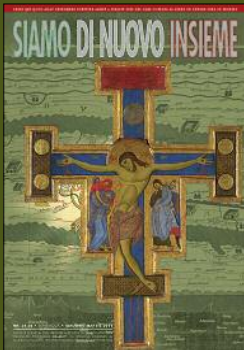
- 29 **Al doilea Salon 2011 „Sorana Coroamă Stanca”**

- 30 **Notizie / Știri**

SOCIETĂ' / SOCIAL

Ținem să mulțumim în mod deosebit dnei prof. Viria Tonato din Verona (IT) pentru sprijinul acordat în realizarea versiunilor în limba italiană ale articolelor publicate în revista noastră.

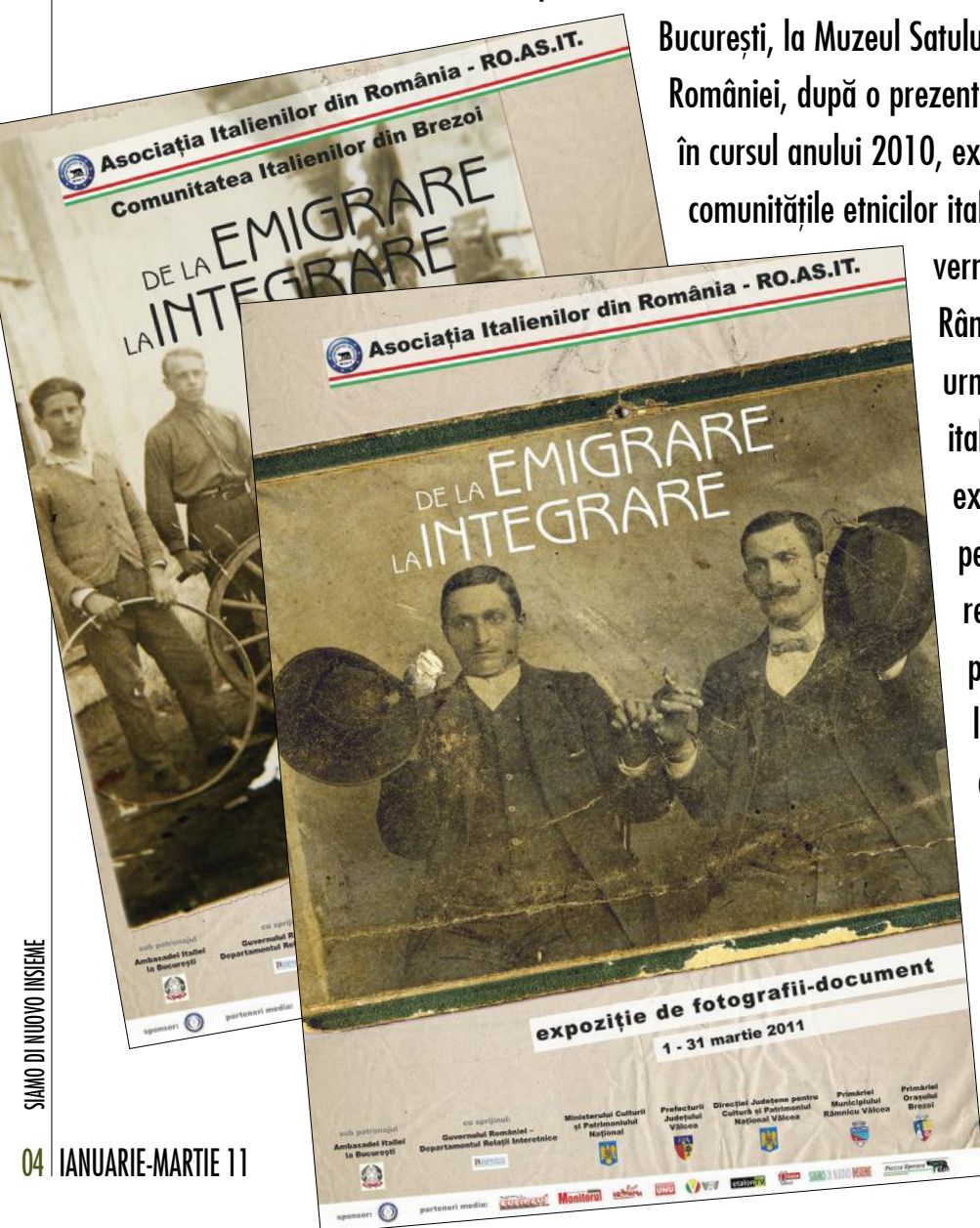
Continuă periplul de succes al expoziției

De la emigrare la integrare

Lansată în urmă cu aproape un an, la *Săptămâna Italiană* din cadrul *Festivalului Italian*, ediția 20, expoziția foto-documentară „De la emigrare la integrare”, imaginată și realizată de RO.AS.IT., continuă să se bucure de atenția și aprecierile unui public tot mai larg, dornic să cunoască aspecte din istoria etniei italiene din România. După ce a fost deschisă la

București, la Muzeul Satului și apoi la Muzeul Național de Istorie a României, după o prezentare la Accademia di Romania din Roma în cursul anului 2010, expoziția își continuă drumul de succes prin comunitățile etnicilor italieni din țară, după cum o atestă ecourile

vernisărilor de la Brezoi - 28 februarie și Râmnicu Vâlcea - 1 martie a.c., în luna mai urmând a fi găzduită de comunitățile italiene din Galați și Suceava. Totodată expoziția se dovedește a fi un imbold pentru comunitățile de etnici italieni din respectivele localități în a-și aminti de proprii înaintași și de a iniția, la rândul lor, o activitate de cercetare și colectare de noi documente și obiecte ce au aparținut strămoșilor lor, care să ducă la îmbogățirea cunoștințelor despre trecutul și trecerea întâilor etnici italieni pe aceste meleaguri, la consolidarea ideii de apartenență la această comunitate istorică. (G.T.)

Am fost onorată să particip la vernisajul expoziției foto - documentare „De la emigrare la integrare”, la expoziția de obiecte folosite în domeniul forestier de către italienii stabiliți de mai bine de 150 de ani în Brezoi, derulate în incinta Primăriei din Brezoi în data de 26 februarie începând cu ora 17 și la spectacolul de cântece și dansuri tradiționale italiene ce le-a urmat.

Am plecat de acasă cu gândul că nimic din ceea ce o să se întâmple acolo nu o să fie o surpriză pentru mine, cunoșteam povestea stabilirii italienilor în Brezoi și împrejurările în care aceștia au fost constrânși să plece din țara natală, de la tatăl meu, învățătorul Butollo, care și el, la rândul lui, este un urmaș de vază al unuia din frații Butollo, sosiți din Peninsula și împământeniți pe aceste meleaguri.

Tot de la el mai știam că prima atestare documentară a prezenței italienilor în zona Lotru era consemnată într-o corespondență a Mănăstirii Cozia din 1847-1848, unde se făcea precizarea că: „exploatarea pădurilor și plutăritul de pe Lotru sunt date unor italieni”. Știam, totuși, atât de puține lucruri!

În schimb, acum, privind în urmă la ceea ce s-a întâmplat în acea seară, trăiesc cu certitudinea că nu numai eu, ci toți brezoienii care am participat am avut ocazia să redescoperim file de istorie legate de începutul marii migrații a italienilor în România (1850-1897), parte din aceștia venind în zona Lotrului, respectiv în Brezoi, să muncască la exploatarea forestiere,

**Vernisaj,
la Brezoi**

într-un moment în care Italia se confrunta cu o grea criză politică și social-economică. Redescoperai în acele poze felul în care acei oameni și-au păstrat legătura cu țara de origine, care au fost principalele meserii și meșteșuguri pe care le-au practicat în noua lor patrie și felul în care au reușit să își păstreze tradițiile și obiceiurile de acasă.

Expoziția „De la emigrare la integrare” cuprindea fotografii vechi, tipărite digigrafic în condiții unice de rezistență și calitate. Imaginile prezentate vorbeau despre personaje care au contribuit prin gestul lor la construirea unei comunități cu un specific aparte, dar cu un rol important în devenirea acestui pământ. Fotografiile selectate pentru expoziție surprindeau anii de început ai unor familii ce aparțineau emigrației italiene istorice, imagini cu primii veniți în România.

Fiecare poză își avea povestea ei, fiecare poză surprindea un anumit moment din viața italienilor de atunci... poze care îți „spuneau” unde lucrau aceștia, ce lucrau, cu ce lucrau, cum se îmbrăcau, poze care surprindeau nunți ale italienilor, poze de familie etc. Surprinzător pentru mine a fost să aflu că în urmă cu

150 de ani, la Brezoi s-au stabilit peste 100 de familii de italieni venind din provinciile udinense, din Friuli, Torino sau Trieste. Așa am aflat că primele ajunse aici au fost familiile: Croce, Dandrea, Ricobono, Orfeo, frații Butollo, frații Buzzzi, frații Olivotto, la exploatarea forestiere. Tot italienii au construit locuințele societății „Carpatina”, în perioada cea mai semnificativă a dezvoltării socio-economice a localității, perioadă în care Brezoiul a devenit un centru puternic al industriei lemnului și a înregistrat o explozie demografică și socio-culturală fără precedent.

Pe mulți din cei care participau la această expoziție și pe care-i cunoșteam, i-am auzit pentru prima oară povestind cu nostalgie despre părinții, bunicii și copilăria lor în Brezoiul care a fost, într-o perioadă, un centru forestier extrem de puternic.

O altă atracție a serii a fost expoziția de obiecte de care italienii s-au folosit în munca la pădure. Aceste obiecte au fost strânse de la familiile de italieni de-a lungul timpului de către tatăl meu, învățătorul Butollo, acesta fiind un conservator a tot ceea ce ține de strămoșii noștri italieni. A fost destul de straniu

**O coadă de
vulpe face
cât o mie de
imagini**

În prim-plan,
dl. deputat M. Grosaru,
alocuzione de deschidere

să le privești, deoarece nu se aseamănă cu mai nimic din ceea ce cunoșteai: lampă de carbid, lanț țigănesc, copil forjat, scoabe țigănești, coadă de vulpe, potcoave de gheață, crampoane CFI etc., obiecte cu denumiri

exemplu... *Che sara, Marina* ș.a.) și câteva melodii românești. Din program nu a lipsit nici tenorul Antonio Furnari - cel care în 50 de ani de carieră a scos 42 de albume în milioane de exemplare, câștigător a două discuri de

Corul de copii din Brezoi

ciudate, pe care acum n-ai ști să le folosești. Pentru cei mai tineri participanți era aproape imposibil de înțeles cum strămoșii lor au putut lucra cu asemenea unelte, în asemenea condiții... atunci, acolo, redescopereau deja o altă lume, „necomputerizată”.

Spectacolul de cântece și dansuri tradiționale italienești a fost deschis de Corul de copii din Brezoi, care a fost o surpriză extraordinară pentru toată asistența, interpreții au reușit să ne cucerească cu programul de cântece în limba italiană (ca de

aur - maestrul ridicând audiența în picioare.

Ansamblul de dansuri tradiționale denumit simbolic „Di nuovo insieme” (Din nou împreună), venit tocmai de la Iași, a reușit să stârnească nostalgii, dar și bună dispoziție. Întregul program a fost moderat de prietenul nelipsit al RO.AS.IT.-ului, actorul Adrian Păduraru (cunoscut din filmul „Declarație de dragoste” sau mai recentul „Bună! Ce faci?”). Totul s-a încheiat cu imnul RO.AS.IT.-ului „Frumoasă ești Italie!”, urmat de un bufet

tradițional italianesc, pregătit de maestrul bucătar Pierluigi Maniero.

Le mulțumesc pe această cale tuturor celor care au depus eforturi majore pentru a organiza această întâlnire: în primul rând mamei mele, Elena Butollo, care s-a ocupat îndeaproape de organizarea întregului eveniment, tatălui meu, Octavian Butollo, cel care a „închegat” expoziția de unelte, domnului deputat Mircea Grosaru, președintele RO.AS.IT., doamnei Ioana Grosaru, vicepreședintă RO.AS.IT, domnului primar Robert Shell, din partea căruia am avut un real ajutor și sprijin, doamnei directoare a Liceului Teoretic Brezoi, Iosif Maria, și tuturor celor care s-au implicat în acest proiect.

La încheierea seriei am plecat cu dorința ca asemenea proiecte și întâlniri să se desfășoare mai des pentru că, ce pot afirma cu certitudine, este faptul că am plecat mai bogată spiritual și informațional vizavi de strămoșii noștri italieni.

Și atât de „prinsă” am fost de întregul eveniment, încât nu m-am putut abține ca la întoarcerea acasă, să nu îmbrac și eu, pe ascuns, unul din costumele populare italienești, să mă privesc în oglindă și să exclam în gând „Sono un'italiana vera!” Să mă simt la fel de mândră că sunt „broscuța” cum zice lumea sau italianca, așa cum mi se pare „politically correct”.

Poate chiar mai mândră decât prietenul meu care e „ocosh”, că-i ardelean.

Ioana Butollo

Începând cu data de 1 martie, Muzeul Județean de Istorie din Râmnicu Vâlcea este gazda unei expoziții-eveniment prezentate sub genericul „De la emigrare la integrare”. Astfel, timp de o lună, cei care vor trece pragul Muzeului de Istorie au ocazia să cunoască istoria în imagini a unei colectivități etnice despre existența căreia, mult timp, s-a vorbit foarte puțin, a unei etnii cu o poveste aparte, dat fiind și specificul ei foarte apropiat de cel al populației majoritare. Sunt expuse fotografii unice, cu însemnătate deosebită, culese de Asociația Italianilor din România - RO.AS.IT. - chiar de la descendenții înaintașilor italieni pe aceste meleaguri.

File de istorie

La vernisajul expoziției ce s-a desfășurat marți, 1 martie, la Muzeul de Istorie, participanții au avut prilejul să descopere file de istorie legate de începutul mării emigrații a italienilor în România (1850-1897), modul în care aceștia au păstrat de-a lungul timpului legătura cu patria de origine, principalele meserii și meșteșuguri pe care le-au practicat în noua lor patrie, felul în care au reușit să-și păstreze tradițiile și obiceiurile de acasă, dar și despre raporturile de bună înțelegere, influențe și interferențe cu populația românească.

Legat de organizarea expoziției „De la emigrare la inte-

grare” la Râmnicu Vâlcea și activitatea Asociației Italianilor din România, pentru promovarea istoriei și tradițiilor comunității italiene, vicepreședinta asociației, Ioana Grosaru, ne-a spus: „Scopul asociației noastre este acela de a prezenta istoria, tradițiile și identitatea comunității italienilor din România prin organizarea de evenimente, activități și proiecte culturale. De asemenea, una dintre vechile noastre preocupări este aceea de a colecta documente care vorbesc despre istoria comunității italiene din România. Am încercat să adunăm de la cât mai multe familii fotografii și să redăm istoria acestei etnii încă de la începuturile ei. Mai precis, de când a început să se constituie ca

o mare colectivitate, la mijlocul secolului XIX și începutul secolului XX, când în Italia, problemele sociale și economice erau destul de dificile și multe familii au ales să emigreze în lumea largă, alegând și România ca țară de destinație. În perioada aceea, regele Carol I a fost cel care i-a adus în țară, pentru că România trecea printr-o perioadă de reconstrucție, de dezvoltare și refacere. Ei au fost atrași aici pentru că își găseau locuri de muncă și erau bine plătiți. Au venit prima dată singuri, după aceea și-au adus familiile și așa, încet-încet, profesând diferite meserii și așezându-se în diferite locuri din țară, au început să constituie o comunitate mare”.

De la stânga la dreapta:
prefect Petre Ungureanu,
deputat Mircea Grosaru,
director DCPN Vâlcea - Florin
Epure și Claudiu Tulugea,
directorul Muzeului de Istorie
Vâlcea

Vernisaj la Râmnicu Vâlcea

Aspect de la vernisaj

Formația de dansuri *Di nuovo insieme*

Octavian Butollo prezentându-și artefactele

Expoziție pe secțiuni

Vicepreședinta Asociației Italianilor din România, Ioana Grosaru, a mai precizat că „expoziția povestește despre această mare migrațiune, de aceste începuturi, ajungând până în zilele noastre, la fenomenul acesta de integrare. Aici au găsit o populație asemănătoare, s-au simțit foarte bine și atunci au rămas definitiv în aceste locuri, trecând peste toate vicisitudinile istoriei. Expoziția cuprinde tablouri vechi colecționate de la familii de origine italiană din diferite locuri ale țării unde au existat și există colectivități de etnici italieni. Am structurat expoziția pe câteva secțiuni, astfel încât vizitatorii care vor veni la Muzeul de Istorie să înțeleagă mult mai ușor această poveste. Aceste secțiuni reprezintă etape în evoluția comunității italiene din România.

Secțiunea întâi îi redă pe primii veniți, secțiunea a doua vorbește de meserii și ocupații, iar cea de-a treia prezintă viața socială și buna înțelegere în care ei au trăit aici. Punctăm faptul că aici au găsit o populație majoritară în mijlocul căreia s-au simțit bine și au avut posibilitatea să-și înființeze școli, să-și păstreze religia, dar și tradițiile. Încheiem această expoziție cu partea de integrare, de stabilire definitivă în România, încercând totuși să țină o legătură cu țara de origine”.

Evenimentul desfășurat la Muzeul de Istorie s-a bucurat de patronajul Ambasadei Italiei la București și Asociației Italianilor din România - RO.AS.IT. - în colaborare cu Instituția Prefectului Județului Vâlcea, Primăria municipiului Râmnicu Vâlcea, Direcția pentru Cultură Vâlcea și Muzeul Județean Vâlcea.

Laura Zamfiroiu,
„Viața Vâlcii”

RO.AS.IT. ține să mulțumească pe această cale tuturor acelor care au sprijinit organizarea manifestărilor dedicate etniei italiene la Brezoi și Râmnicu Vâlcea, și anume, domnilor: Petre Ungureanu, prefectul județului Vâlcea, Florin Epure, directorul Direcției pentru Cultură Vâlcea, Claudiu Tulugea, directorul Muzeului „Aurelian Sacerdoțeanu”, Robert Shell, primarul orașului Brezoi, doamnei Maria Iosif, directoarea Liceului Teoretic Brezoi, familiei Butollo, doamnei Angela Tomaselli și, nu în ultimul rând, comunităților de italieni din cele două orașe care au răspuns prezent la invitațiile asociației. De asemenea, un cuvânt de laudă vestitului tenor Antonio Furnari, fermecătorului actor Adrian Păduraru, maistrului Pierluigi Maniero, Ancăi Filoteanu etc. etc. pentru aportul lor dezinteresat la reușita manifestărilor organizate. Tuturor un călduros salut și urări de bine! A la prossima!

Horia Bernea

și Cetatea Eternă

Expoziția comemorativă de pictură „Horia Bernea și Cetatea Eternă” a fost vizionată în lunile ianuarie - februarie a.c. la Accademia di Romania, Sala de expoziții și Sala de concerte, după cum citează instituția culturală română. Vernisajul expoziției s-a bucurat de admirația entuziastă a unui numeros public.

În luna decembrie a anului trecut s-au împlinit 10 ani de la dispariția pictorului român Horia Bernea. Artist de mare rafinament, care a debutat ca pictor în 1965. Profund legat de „Cetatea Eternă”, Horia Bernea a păstrat cu aceasta un raport fecund, vivifiant. La jumătatea anilor '90 Accademia di Romania a găzduit o expoziție personală a acestuia, urmată de o perioadă de creație la Roma.

O altă mărturie a comuniunii dintre artistul Horia Bernea și Roma a rămas minunatul catalog „Roma bizantină”: *Roma caput mundi*. Un ghid subiectiv al Cetății Eterne, realizat în perioada 1998-1999 la Roma, împreună cu teologul și antropologul Teodor Baconski, actualul șef al diplomației românești.

Expoziția reunește o serie de opere ale artistului rămase în colecții publice și private de pe teritoriul Italiei și este completată de sugestive materiale

Horia Bernea, Prapor, 1978,
ulei pe pânză, colecția
Marina Dimitropoulos

fotografice și de publicații, mărturie a activității sale impresionante și a legăturii profunde cu Urbea. La deschidere au participat o serie de personalități ale lumii culturale și artistice, care au evocat figura maestrului.

Un proiect îngrijit de ing. Ștefan Ionescu, realizat în colaborare cu Institutul de Cultură și Cercetare Umanistică din Veneția.

Inaugurarea a fost precedată de un concert de pian susținut de Paul Coriolan Cartianu (cuprinzând lucrări din creația lui Enescu, Brahms, Constantinescu, Liszt), cu un intermezzo poetic (Tudor Arghezi, Ion Pillat, Lucian Blaga, Nichita Stănescu, Ana Blandiana, Marta Petreu) în lectura actriței Adina Cartianu.

(Sursa: accadromania.it)

Venezia în festa, Venezia creatrice

**Veneția în sărbătoare,
Veneția creatoare**

Ottocento: Da Senso a Sissi, la città delle donne este denumirea sub care organizatorii au propus să se desfășoare ediția din acest an a tradiționalului Carnaval de la Veneția, evocând celebrarea a 150 de ani de la unificarea Italiei și având ca tematică spiritul feminin și eleganța secolului al XIX-lea. Au servit, drept repere, filmul *Senso* al lui Luchino Visconti, rememorare a luptei legendarului Giuseppe Garibaldi pentru crearea statului italian modern, precum și personalitatea celebrei împărătese a Austriei, Elisabeta de Bavaria, soția împăratului Franz Joseph, cunoscută mai ales sub numele de *Sissi*, model de eleganță și rafinament al secolului XIX și, de asemenea, captivantul spațiu al orașului femeilor din filmul lui Federico Fellini, *La città delle donne*.

Prevăzut pentru perioada 26 februarie - 8 martie, Carnavalul a beneficiat în weekend-ul anterior de un gen de prolog, care a fost, de fapt, deschiderea sa oficială, printr-o mare întâlnire bahică în Piazzetta San Marco, cu o Fontana del Vino din care izvora unul dintre cele mai bune vinuri din regiunea Veneto, oferit celor prezenți în acordurile celebrului „Libiam” din *Traviata* de Verdi și cu perechi de balerini prinși în bucuria elegantelor dansuri clasice, dar și în vârtejul dansului rege - valsul.

Programul Carnavalului poate fi privit ca subdivizat în: *Ottocento* (anii 1800) și *Venezia città aperta* (Veneția, oraș deschis), cu un calendar deosebit de bogat în evenimente culturale, cu *nopti ale porților deschise* la biserici și muzee, spectacole

de teatru, expoziții... Din multitudinea și varietatea manifestărilor ediției 2011, care sub conducerea artistică a lui Davide Rampello, a îmbrăcat o nouă haină, ca durată și format, dar și cu respectarea tradiției, mai menționăm:

- *La Festa delle Marie*, prilej de prezentare de porturi tradiționale venețiene prin defilarea celor 12 „Marii”, cu desemnarea celei mai frumoase tinere ce poartă acest nume și totodată o evocare a timpurilor când fecioare dintre cele mai frumoase ale cetății, dar sărace, erau înzestrate de *La Serenissima*, când dogi ai Veneției le ofereau bijuterii;

- *Secretele Veneției* - un show în care vizitatorii au fost protagoniști ai unor plimbări nocturne de neuitat, printr-o Veneție romantică, ghidați de actori purtând elegante costume de epocă.

Pe lângă parada măștilor, ascunzând adesea pasiuni dezlănțuite sau fastuoase banchete și baluri găzduite de somptuoasele palate venețiene, pe întreaga perioadă a Carnavalului, au mai avut loc concerte de muzică clasică și contemporană, proiecții de filme dedicate ambientului carnavalesc venețian de secol XIX. Au fost, de asemenea, prezentate filme mute cu acompaniament de pian, live. Nu a lipsit nici tradiționalul „zbor” al îngerului lansat de pe Campanila lui Giotto și văzut în acest an ca un omagiu adus orașului canalelor și al palatelor, în realitate, adevărata regină a Carnavalului. Și poate tocmai de aceea, îngerul întruchipat de frumoasa venețiană Silvia Bianchini a purtat o mantie reprezentând drapelul și culorile Veneției.

Pe lângă conotația sa istorică și culturală, ca omagiu adus unificării Italiei și dedicat sec. XIX și costumelor strălucitoare ale acelei epoci, Carnavalul 2011 a celebrat și femeia, dată fiind dubla semnificație a zilei alese pentru final, 8 martie căzând în acest an într-o zi de marți mai aparte. A fost Martedì Grasso / Marțea grasă, sărbătoare majoră la catolici, când carnavalurile de pretutindeni care preced intrarea în postul Paștelui se încheie, dar a fost și Ziua Internațională a Femeii.

Început cu o paradă a vapoarelor și tradiționala *Festa Veneziana*, pe Canal Grande, Carnavalul s-a încheiat cu o procesiune tot pe Canal Grande, o magie mută oferită de orașul lagunar, în lumina a mii de lumânări.

Elena Bădescu

omagiu
unificării
Italiei

CARNIVAL 2011

SIAMO DI NUOVO INSIEME

Transparențe și culori

sticlărie

Vestitelor branduri venețiene cum sunt: Carnavalul de la Veneția, gondola (vehicul simbol al orașului) și gondolierii ei, renumitele dantele, celebra plajă *Lido*, vestita școală de pictură ai cărei maeștri – Bellini, Tizian, Giorgione, Tintoretto, Veronese, Mantegna etc. – au rămas celebri pentru intensitatea cu care au exploatat relația dintre lumină și culoare, înfloritoarea Școală de muzică venețiană... tuturor acestora, li s-a adăugat minunata sticlărie de Murano ce uimește și azi prin transparență și culori.

Insula Murano se află în laguna venețiană, la 2 km de coastă. Ca parte a Republicii Venețiene, se bucura de o anumită autonomie internă. Avea nu numai propriul cod de legi și propriul Sfat suprem,

ci chiar și monedă proprie și un ambasador la Veneția.

Dinastii întregi de sticlari, practic sechestrați în insulă, au dat naștere de-a lungul secolelor unei industrii înfloritoare, făcând din sticlăria venețiană unul dintre cele mai râvnite articole de export ale orașului. Sticla de Murano se făcea după rețete secrete, la care se adăuga o măiestrie unică a prelucrării ei.

Atunci când un om de rând izbutea să devină meșter sticlărie, era înnobilit și înscris în *Cartea de aur* a insulei. Meșterii sticlari din Murano erau considerați egali celor mai nobile familii din Veneția. Pe de altă parte, ei erau urmăriți în permanență de poliția venețiană și supuși unei legi severe,

venetiană

care le interzicea părăsirea insulei și mai ales a domeniilor venețiene. Această duritate extremă, care mergea până la întemnițare și chiar lichidarea prin asasini plătiți a meșterilor care ar fi părăsit insula, ar fi vândut tainele meșteșugului sau ar fi refuzat să se supună ordinului de a se întoarce, avea o justificare serioasă: prețul unui vas de Murano era enorm. Iar pierderea, chiar și a unui singur om ce ar fi dus la diminuarea unui asemenea privilegiu economic, însemna o lovitură foarte grea pentru Serenissima Republică, în general lipsită de resurse interne.

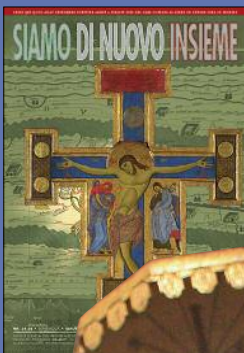
Sticla venețiană are o istorie milenară, fiind atestată ca cea mai antică din Europa și fiind considerată de origine romană directă sau indirectă, mediata de cultura sticlei din Orientul apropiat. În orice caz, ateliere de sticlărie existau la Veneția încă din antichitate. Prima atestare documentară datează din anul 982. În Evul Mediu sticlăria venețiană surclasează sticlăria islamică și pe cea bizantină, dar puternica ei „amprentă fundamental evolutivă – după cum subliniază criticul de artă Rosa Barovier Mentasti – se verifică de abia la mijlocul secolului 15, când la Murano se inventează cristallu și noi și prețioase calități de sticlă. Materiale rafinate, minunate colorate, prelucrate la cald, în forme aulice”, au făcut ca sticlăria lagunară să nu mai aibă egal în lume.

Din păcate, căderea Republicii lui San Marco în 1797 a aruncat Veneția într-o profundă criză politică, socială și, mai ales, a dus la prăbușirea comerțului cu sticlărie. Putem vorbi despre o oarecare revenire către mijlocul secolului 19, grație înființării Școlii de desen pe sticlă de către Vincenzo Zanetti, precum și atelierului deschis de Antonio Salviati. Au fost experimentate și perfecționate toate tehnicile cunoscute și, astfel, încet, încet, a reînviat sticlăria venețiană.

Reflexele sticlei venețiene au redevenit celebre, sticla prelucrată la Murano, transformată în obiecte decorative, vitralii sau bijuterii, a făcut ca Veneția să nu mai fie doar „orașul plutitor”, ci, din nou, și cel care strălucește prin transparența sticlei colorate.

Imagini din Catalogul *Electa Napoli, Vetri veneziani dal Rinascimento all'Ottocento*.

Nava de reprezentare a dogilor Veneției

BUCENTAUR

Cuvântul *bucentaur* (în italiană *bucintoro*, în franceză *bucentaure*) este explicat în dicționare ca definind o ființă fabuloasă, jumătate om (capul și trunchiul) și jumătate taur (așa cum *centaurul* era jumătate om și jumătate cal). Ca nume propriu însă, prin **Bucentaur** se înțelege nava de paradă folosită de șeful suprem politic sau religios al unui stat italian din Evul Mediu. Astfel, *Bucintoro di Roma* s-a folosit de către Papi pe fluviul Tibru (în italiană Tevere), în celelalte provincii istorice existând *Bucintoro di Milano*, *Bucintoro di Ferrara*, *Bucintoro di Messina* etc. Dar cel mai cunoscut și mai valoros *Bucintoro* este cea de-a treia și ultima navă de acest tip construită la Veneția în 1729 (precedentele fuseseră construite în 1252 și respectiv 1605), acest ultim *Bucintoro* era o galeră mare (galeasă), lungă de 37,7 m și lată de 7,5 m având înălțimea de 4 m. Propulsia era asigurată cu 42 de rame, câte 21 în fiecare bord), la o ramă trăgând patru oameni. Nu existau catarge, ci doar un baston la pupă pentru stindardul Veneției. Nava avea două punți, cea superioară fiind o adevărată sală a tronului (aflat la pupă), cu fotolii elegante pentru senatori, ambasadori și alte înalte oficialități. Întregul „iaht” era o imensă și costisitoare operă de artă, cu ornamentații, basoreliefuluri, coloane, statuete și broderii de tot felul, înghițind o mare cantitate de aur. Se spune că, pentru a recupera prin topire aurul respectiv, francezii au ars nava când au ocupat Veneția. Oricum, se pare că de la acest aur (în italiană *oro*) s-a tras și numele iahtului: *buzzo d'oro* sau *bucio in oro* (nava de aur), din care, cu adăugarea unui T specific dialectului venețian, s-a ajuns la *Bucintoro*.

Principala ceremonie prin care a intrat *Bucintoro* în istorie este cea a „căsătoriei” simbolice a Veneției cu marea. Prima asemenea festivitate a avut loc în anul 1311, ea repetându-se de atunci în fiecare zi de Înălțare la Ceruri a lui Iisus (Înălțarea Domnului), pentru a comemora victoria pe care dogele Pietro Orseolo a obținut-o în anul 1000

Bucentaur, machetă,
Museo storico navale, Veneția

NE CĂSĂTORIM CU TINE,
MARE, CA SEMN CĂ TE
STĂPÂNIM CU ADEVĂRAT ȘI
PENTRU TOTDEAUNA

TI SPOSIAMO, MARE,
PER ESSERTI
PADRONI VERI E
PER SEMPRE

împotriva piraților dalmați. Protocolul consta din aruncarea în mare a unui inel matrimonial de către doge (aflat pe Bucintoro) și care pronunța formula *Desponsamus te MARE in signum veri perpetuisque dominii* (Ne căsătorim cu tine, MARE, ca semn că te stăpânim cu adevărat și pentru totdeauna). Aceste cuvinte își au originea în faptul că Papa Alexandru al III-lea (care a fost șef al bisericii între 1159 și 1181), încântat de ospitalitatea ce-i fusese acordată la Veneția, s-ar fi adresat dogelui cu următoarea urare: „*Che il mare ti sia sottomesso come la sposa allo sposo*” (Fie ca marea să-ți fie supusă așa cum soția se supune soțului).

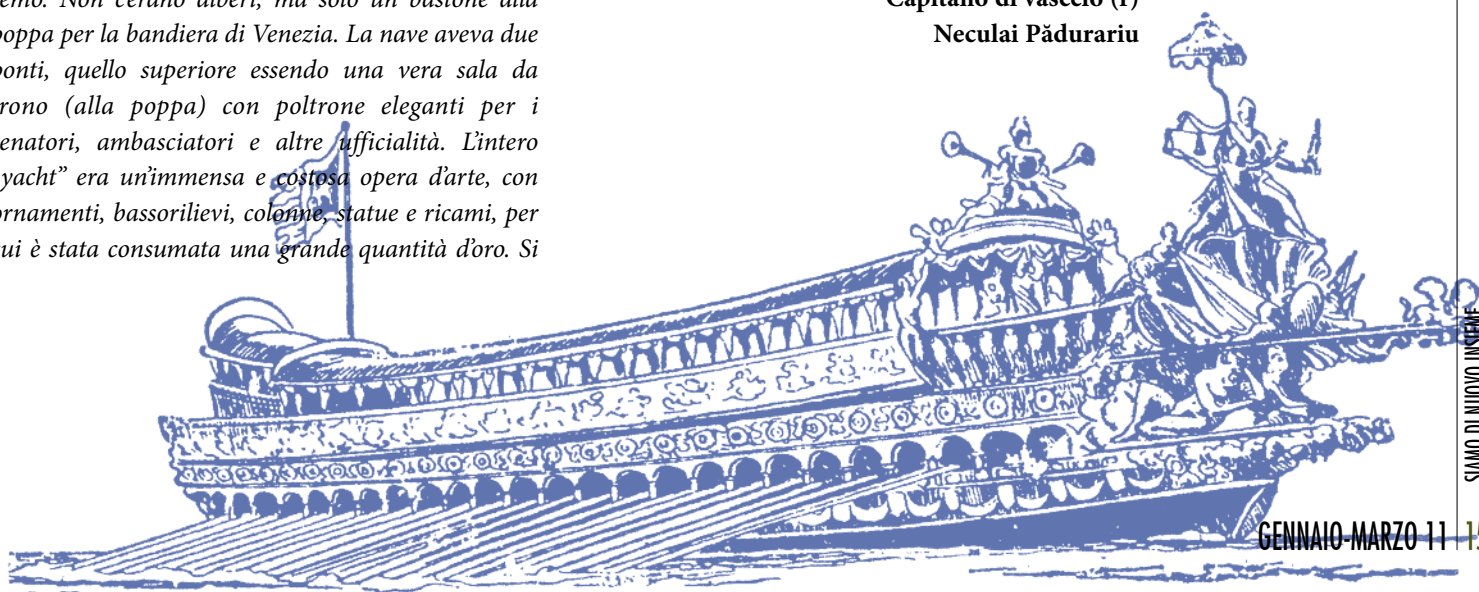
La parola bucintoro (in rumeno bucentaur, in francese bucentaure) viene spiegato nei dizionari quale un essere favoloso, metà uomo (la testa ed il tronco) e metà toro (come il centauro era metà uomo e metà cavallo). Quale nome, però Bucintoro significa nave di spettacolo usata dal capo politico o religioso supremo di uno stato italiano nel Medioevo. Così, Bucintoro di Roma è stato usato dai Papi sul fiume Tevere, nelle altre provincie storiche esistendo Bucintoro di Milano, Bucintoro di Ferrara, Bucintoro di Messina ecc. Ma il più noto e valoroso Bucintoro è la terza e l'ultima nave di questo tipo costruita a Venezia nel 1729 (le precedenti erano state costruite nel 1252 e 1605). Quest'ultimo Bucintoro era una cambusa lunga 37,7 m e larga 7,5 m, alta 4 m. La propulsione era assicurata da 42 remi, 21 per ogni bordo, con quattro persone per un remo. Non c'erano alberi, ma solo un bastone alla poppa per la bandiera di Venezia. La nave aveva due ponti, quello superiore essendo una vera sala da trono (alla poppa) con poltrone eleganti per i senatori, ambasciatori e altre ufficialità. L'intero „yacht” era un'immensa e costosa opera d'arte, con ornamenti, bassorilievi, colonne, statue e ricami, per cui è stata consumata una grande quantità d'oro. Si

dice che, per recuperare l'oro, i francesi abbiano bruciato la nave quando hanno occupato Venezia. Comunque, sembra che da questo oro sia venuto anche il nome dello yacht: buzzo d'oro o bucio in oro (la nave d'oro), da cui, aggiungendo una T specifica al dialetto veneziano, si è arrivato a Bucintoro.

La cerimonia principale con cui Bucintoro è entrato nella storia è quella del „matrimonio” simbolico di Venezia con il mare. La prima festa simile si è svolta nell'anno 1311, ed è stata ripetuta da allora ogni giorno dell'Ascensione, per commemorare la vittoria che il doge Pietro Orsello ha ottenuto nell'anno 1000 contro i pirati dalmati. Il protocollo consisteva nel getto nel mare di un anello matrimoniale dal doge (trovato su Bucintoro) pronunciando la formula *Desponsamus te MARE in signum veri perpetuisque dominii* (Ti sposiamo, MARE, per esserti padroni veri e per sempre). Queste parole hanno la loro origine nel fatto che il Papa Alessandro III (che è stato il capo della chiesa tra 1159-1181), lieto dell'ospitalità ricevuta a Venezia, si sarebbe rivolto al doge con il seguente desiderio: Che il mare ti sia sottomesso come la sposa allo sposo.

Capitano di vascelo (r)
Neculai Pădurariu

**BUCINTORO,
nave di
rappre-
sentazione
dei dogi di
Venezia**

Tipărituri venețiene rare conservate la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați

V.A. Urechia (1834-1901), profesor de istoria românilor la Universitatea din București, membru al Academiei Române, președinte al Ateneului Român și Ligii pentru unitatea culturală a tuturor românilor, ministru al instrucțiunii publice și al cultelor între anii 1881-1882 în cabinetele Dumitru C. Brătianu și Ion C. Brătianu, deputat și senator de Covurlui (fosta denumire a județului Galați) timp de peste 30 de ani, a fost unul dintre marii bibliofili români ai sfârșitului de sec. XIX, care a stăpânit „*l'art de former une bibliothèque*”, dovadă tipăriturile și manuscrisele donate bibliotecii din Galați, multe „*de o raritate extremă*”, după însăși mărturia donatorului. Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” poartă pecetea unei biblioteci regale, întrucât a fost înființată prin **Decretul 3382 din 7 decembrie 1889** semnat de **Carol I**, fiind deschisă pentru publicul de la malul Dunării pe 11 noiembrie 1890 și de atunci ființează fără întrerupere de 121 de ani. Cărturarul V.A. Urechia o concepușe ca făcând parte dintr-un palat cultural care să cuprindă, pe lângă bibliotecă, un muzeu, o pinacotecă, un ateneu pentru conferințe, sub denumirea de *Palatul Instituțiunii „Urechia” din Galați, al Fundațiunii Urechia*.

Compartimentul *Colecții speciale al Bibliotecii „V.A. Urechia”* conservă manuscrise și tipărituri de valoare excepțională, susceptibile de a face parte din patrimoniul cultural național, conservă „tezaurul” bibliotecii.

Fondul de bază al colecțiilor speciale, alcătuit din manuscrise, scrisori autografe, documente iconografice și cartografice, carte românească și străină veche, a fost constituit din donația inițială a generosului ei fondator și completat în timp de alți donatori, printre care și personalități culturale și politice italiene, filoromâni de marcă, contemporani și prieteni cu V.A. Urechia, dintre care amintim pe: orientalistul florentin *Angelo de Gubernatis*, cel mai bun prieten al istoricului român, jurnalistul *Roberto Fava*, filologul *G. Vegezzi - Ruscala*, care a susținut la Universitatea din Torino în 1863, primele cursuri de limba română, deputatul *Graziado Ascoli*, scriitorul *Giosue Carducci*, istoricul *Enrico Croce*, scriitorul *Bruto Amante*.

În prezent, fondul de documente conservat la Secția Colecții Speciale a Bibliotecii „V.A. Urechia” numără peste 14.000 de unități de bibliotecă. Vom descrie sumar doar un segment din acest fond vechi, și anume, cartea italiană tipărită la Veneția, „*la più bella città del mondo*”, între anii 1476-1700, din care vom aminti volumele cele mai valoroase, pe cele rarissime.

Cele mai prețioase tipărituri dintr-o bibliotecă sunt *incunabulele*, „stampate” între anii 1450-1500, în epoca „de leagăn” a tiparului, rezistând până astăzi timpului. Biblioteca gălățeană păstrează cinci incunabule italiene, dintre care 4 tipărite la Veneția.

V.A. Urechia (1834-1901), professore di storia dei romeni presso l'Università di Bucarest, membro dell'Accademia Romana, presidente dell'Ateneo Romano e della Lega per l'unità culturale di tutti i romeni, ministro dell'istruzione pubblica e dei culti tra gli anni 1881-1882, negli uffici Dumitru C. Brătianu e Ion C. Brătianu, deputato e senatore di Covurlui (lex denominazione della provincia di Galazi) per più di 30 anni, è stato uno dei grandi bibliofili romeni della fine del secolo XIX, che ha padroneggiato „*l'art de former une bibliothèque*”. Ne son la prova essendone gli inconfondibili ed i manoscritti donati alla biblioteca di Galazi, molti sono „di una rarità estrema”, come dichiarava il donatore stesso. La Biblioteca Provinciale „V.A. Urechia”, ha il sigillo din una biblioteca reale perché è stata fondata mediante il **Decreto 3382 del 7 dicembre 1889** firmato da **Carol I**, essendo aperta al pubblico del riva del Danubio il 11 novembre 1890 e da allora funziona senza sosta da 121 anni. Lo studioso V.A. Urechia, aveva concepito la biblioteca come parte di un palazzo culturale, che includeva, oltre alla biblioteca, un museo, una galleria fotografica, un ateneo per le conferenze, con la denominazione di *Palazzo dell'Istituto „Urechia” di Galazi, della Fondazione Urechia*.

Il reparto *Collezioni speciali della Biblioteca „V.A. Urechia”*, conserva dei manoscritti ed edizioni di un valore eccezionale, suscettibili di fare parte del patrimonio culturale nazionale, come „tesoro” della biblioteca.

Il fondo di base delle collezioni speciali, formato da manoscritti, incunaboli, lettere autografe, documenti iconografici e cartografici, libro romeno e straniero vecchio, è stato costituito dalla donazione iniziale del suo generoso fondatore e completato nel tempo da altri donatori, tra cui alcune personalità culturali e politiche italiane. Filoromeni di marca, contemporanei ed amici di V.A. Urechia, tra cui ricordiamo: l'orientalista fiorentino *Angelo de Gubernatis*, il miglior amico dello storico romeno, il giornalista *Roberto Fava*, il filologo *G. Vegezzi - Ruscala*, che ha sostenuto presso l'Università di Torino nel 1863, i primi corsi di lingua romena, il deputato *Graziado Ascoli*, l'autore *Giosue Carducci*, lo storico *Enrico Croce*, l'autore *Bruto Amante*.

Oggi il fondo di documenti conservati nel Reparto Collezioni Speciali della Biblioteca „V.A. Urechia”, ha più di 14.000 unità. Descriveremo brevemente soltanto una parte di questo fondo vecchio, i libri italiani stampati a Venezia, „*la più bella città del mondo*”, tra gli anni 1476-1700, di cui ricorderemo i volumi più valorosi, quelli

Două din aceste lucrări se referă la istoria Florenței: una aparține umanistului Leonardus Brunus Aretinus (1369-1444) – *Historia del popolo Fiorentino, Venezia, Tip. Jacopo di Rossi, 1476*, care conține și informații despre strămoșii românilor – geții: „*Questi ghoti gli antichi gli chiamavano geti... e la fama delle potenza loro è antichissima non solamente nel paese d'Europa...*” (p. 9), iar cealaltă aparține umanistului Poggius Bracciolini (1380-1459) – *Historia Fiorentina, Venezia, Tip. Jacopo di Rossi, 1476*.

Tot la Veneția este tipărit și cel mai frumos incunabul păstrat în biblioteca din Galați, aparținând teologului Angelus de Clavasio (1411-1495) – *Summa angelica, Venezia, Tip. Nicolaus von Frankurt, 1487*, având inițialele desenate manual în foiță de aur. Poetul latin Publius Papinius Statius (45-96 e.n.), prezent cu volumul *Opera, Venezia, Tip. Bartholomeus de Zanis, 1494*, este unicat în România (din punct de vedere al autorului).

Raritatea cărților vechi italiene s-a putut stabili cu ajutorul unui catalog editat la Milano în 1771 și compilat de Niccola Francesco Haym Romano cu titlul: *Biblioteca Italiana o sia Notizia de'libri rari italiani divisa in quattro parte cioè storia, poesia, prose, arti e scienze*.

Dintre cărțile rare italiene cu ani de tipărire între 1501-1700 (în număr de 50), 31 sunt tipărite la Veneția.

Fondul italian de la Biblioteca „V.A. Urechia” putem spune că este „ricchissimo” în carte de istorie cu informații despre provinciile românești, alcătuind un valoros și interesant fond documentar DACO -ROMANICA.

Cele mai prețioase lucrări pentru istoria românilor sunt desigur cele dedicate în întregime provinciilor românești: A. Centorio, literat (sec. 16) – *Commentari della guerra di Transilvania, Venezia, 1566*; M. Nitri - *Raggualio dell'ultime guerre di Transilvania, Venezia, 1666*, iar istoricul italian Ciro Spontoni (1552-1610), care a luat parte la războaiele Ligii creștine în Ungaria și Transilvania, în calitate de secretar al generalului Basta, a scris *Historia della Transilvania, Venezia, 1638*, lucrare reprezentând o viziune de ansamblu a evenimentelor politice din provincia românească între anii 1581-1607.

Voi încheia scurta prezentare a tipăriturilor vechi venețiene stampate până la 1700, conservate la Biblioteca Județeană din Galați, amintind lucrarea Ambasadorului Republicii Veneția în diverse țări ale Europei, Giovanni Sagredo (1616 -?), care în volumul *Memorie istoriche dei monarchi ottomani, Venezia, 1677*, cuprinde perioada 1300-1646, iar românii sunt menționați ca participanți activi la apărarea civilizației europene. Prin fondul de carte rară, bibliofilă, tipărită la Veneția, conservat de Secția Colecții Speciale a bibliotecii din Galați, istoricul V.A. Urechia a trasat un fragment din istoria tiparului italian, a alcătuit un depozit de istorie, cultură și civilizație europeană.

Valentina Oneț
Responsabil Colecții Speciale

rarissimi... Gli scritti più preziosi di una biblioteca sono gli **inconabole** „stampati” tra gli anni 1450-1500, all'inizio dell'epoca della stampa, scritti fino ad oggi. La biblioteca di Galazi conserva cinque incunaboli di cui 4 stampati a Venezia.

Due di questi lavori si riferiscono alla storia di Firenze: uno appartiene all'umanista Leonardus Brunus Aretinus (1369-1444) – *Historia del popolo Fiorentino, Venezia, Tip. Jacopo di Rossi, 1476*, che contiene anche delle informazioni sugli antenati dei romeni – i Geti: „*Questi ghoti gli antichi gli chiamavano geti... e la fama delle potenza loro è antichissima non solamente nel paese d'Europa...*” (p.9), e l'altro appartiene all'umanista Poggius Bracciolini (1380-1459) – *Historia Fiorentina, Venezia, Tip. Jacopo di Rossi, 1476*.

Sempre a Venezia è stampato anche il più bel incunabolo conservato nella biblioteca di Galazi e appartiene al teologo Angelus de Clavasio (1411-1495) – *Summa angelica, Venezia, Tip. Nicolaus von Frankurt, 1487*, avendo le iniziali disegnate a mano in filo d'oro. Il poeta latino Publius Papinius Statius (45-96 e.n.), presente con il volume *Opera, Venezia, Tip. Bartholomeus de Zanis, 1494*, è unico in Romania (dal punto di vista dell'autore).

Il fatto che i libri vecchi italiani siano così vecchi, è stato stabilito con un catalogo editato a Milano, nel 1771 e compilato da Nicola Francesco Haym Romano con il titolo: *Biblioteca Italiana o sia Notizia de'libri rari italiani divisa in quattro parte cioè storia, poesia, prose, arti e scienze*.

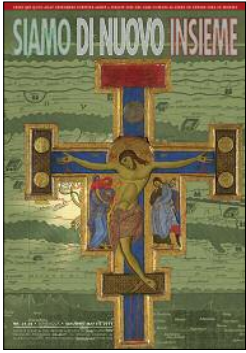
Possiamo dire che il fondo italiano della Biblioteca „V.A. Urechia” è „ricchissimo” di libri di storia con informazioni sulle provincie romene, formando un valoroso e interessante fondo documentario DACO -ROMANICA.

I lavori più preziosi per la storia dei romeni sono, certamente, quelli dedicati interamente alle provincie romene: A. Centorio, letterato (sec.16) – *Commentari della guerra di Transilvania, Venezia, 1566*; M. Nitri - *Raggualio dell'ultime guerre di Transilvania, Venezia, 1666*, e lo storico italiano Ciro Spontoni (1552-1610) chi ha partecipato alle guerre della Lega cristiana in Ungheria e Transilvania in qualità di segretario del generale Basta, ha scritto *Historia della Transilvania, Venezia, 1638*, che rappresenta una visione di insieme degli eventi politici della provincia romena tra gli anni 1581-1607.

Finirò la breve presentazione degli scritti vecchi veneziani stampati fino al 1700, conservati nella Biblioteca Provinciale di Galazi, ricordando il lavoro dell'Ambasciatore della Repubblica di Venezia in vari paesi d'Europa, Giovanni Sagredo (1616 -?), che, nel volume *Memorie istoriche dei monarchi ottomani, Venezia, 1677*, include il periodo 1300-1646, ed i romeni sono menzionati quali partecipanti attivi alla difesa della civiltà europea. Con il fondo di libro raro, bibliofilo, stampato a Venezia, conservato al reparto Coleczioni Speciali della biblioteca di Galazi, lo storico V.A. Urechia ha tracciato un frammento della storia della stampa veneziana, ha formato un deposito di storia, cultura e civiltà europea.

Tesori veneziani conservati alla Biblioteca Provinciale „V.A. Urechia” Galazi

Veneția în opera unor creatori români

„Canal Grande e principalul bulevard acvatic al orașului și parcurgându-l în întregime, de la gară până la Piața San Marco, cu vaporazele care merg destul de încet, pentru a da călătorului posibilitatea să contemple cele două șiruri de Palazzi, te simți sub acțiunea mescalinei, acel drog

la bizantin la baroc, în loc să fie o monstruoșitate, devine el însuși un stil de o forță expresivă nebănuită... Plutesc pe apele line ale canalului și mă întreb care va fi secretul acestei convertiri, de ce mă fascinează ceea ce ar trebui, teoretic vorbind, să-mi displacă profund? Arhitectura aceasta prin excelență atectonică e picturală și nu pitorescă; ea își oferă fațadele ca pe niște imense tablouri pictate de artiști geniali, încât ai impresia că nu vezi realitatea unui oraș, ci imaginea acestei realități înfățișată într-o suită interminabilă de picturi și poate tocmai aici stă farmecul insolit al Veneției, în aceste raporturi ascunse dintre valorile eteroclite ce o alcătuiesc, raporturi de ordin pictural, capabile să transfere aceste valori din planul realității în cel al artei. Aici spațiul și volumele sunt inexistente. Totul e un joc de suprafețe și perspective, totul e lumină și culoare vibrând în imperceptibilul abur al lagunei, care învăluie peisajul pronunțându-i și mai mult accentul de voluptate, senzualitate și fantezie...

Cât de puternică e pecetea de măreție a acestui oraș când îl străbați plutind pe principala lui arteră acvatică! E ca și când ai pătrunde lent într-o cetate din O mie și una de nopți, într-o lume de beatitudine ireală, prin care treci încremenit de teamă să nu tulburi ritualul visului sau al basmului ce te poartă”.

(A.E. Baconsky - Remember)

Am redat în cele de mai sus un scurt fragment din impresiile puternice pe care i le-a lăsat, eseistului și poetului A.E.

Baconsky, orașul lagunar strălucind sub soarele diseminat printre ușoare brume transparente, cu atât mai mult cu cât acesta nu s-a limitat la a-l descrie, ci și-a exersat și cealaltă disponibilitate a limbajelor sale artistice pictând sau desenând Veneția. După cum scrie eminentul critic de artă Pavel Șușară, „Baconsky nu este un poet care pictează, care-și odihnește mintea folosindu-și ochii, ci, pur și simplu, un pictor, un cercetător al spațiului, al culorii, al limbajului plastic, agregat ca atare, sau al elementelor sale constitutive – punctul, linia, suprafața, volumul, pata etc. etc. El caută atât prin culoare cât și prin desen, logica spațiului și a formelor, construiește atmosfera și identifică psihologic și afectiv. Asemenea unui artist cu o conștiință de sine puternică și profundă, pictorul caută soluții optime de exprimare, experimentând, simultan, formula retiniană, de factură impresionistă, și construcția abstractă, în care logica geometrică și tentativele conceptualiste sunt prezente în egală măsură. Schițe, notații fugare sau enunțuri concentrate, gesturi voluptoase ori incizii severe, la limita hieroglifei, oferă un câmp larg de înțelegere a diversității formelor, a mecanismelor gândirii artistice și a dinamicii unei sensibilități în continuă definiție. Baconsky înțelege în egală măsură importanța motivului și autonomia limbajului, privește, cu același interes, în afară și în sine, se așează, simultan, în contemplarea firii și în istoria culturii”.

Santa Maria della Salute,
A.E. Baconsky

mexican ce exaltă vizualitatea până la demență. Culoarele fațadelor, așa cum le-a pictat Petrașcu, se succed amețitoare și înseși formele se convertesc în culori. De la aglomerație și stridentă până la geniu e uneori un singur pas, pe care venețienii l-au făcut din plin și astfel acest amestec absurd de stiluri, de la gotic la maur și de

Nicolae Dărăscu, un pictor inspirat de misterele Veneției

Renuntat mai ales pentru peisajele sale, cele din Delta Dunării, de pe riviera franceză sau din Dobrogea, cu Tulcea și cu Balciul de altădată, pictate în manieră impresionistă și caracterizate printr-o deosebită amploare a viziunii, artistul a fost recunoscut drept un *adevărat magician al culorii*. Peisagist prin excelență, Nicolae Dărăscu (1833 -1959) are însă și numeroase lucrări pe teme de gen, inspirate din viața localnicilor.

Neobosit peregrin, își va cunoaște nu numai țara natală, ci și alte zone din Europa, străbătând Sudul Franței, coasta Mediteranei, Italia, pentru ca în 1909 să ajungă și la Veneția, oraș în care va reveni adeseori, și unde își va petrece chiar și un întreg an -1916.

Amintirile legate de orașul lagunelor au fost înmănușiate în expoziția personală intitulată „Veneția”, deschisă la București în 1927, amintiri ce dăinuie peste timp în lucrări precum *Viața la Veneția*, pictată în 1920, *Peisaj Venețian*, *Palat venețian* și care încântă prin culoare, prin modul în care artistul abordează relația dintre culoare și lumină. A participat și la prestigioasa Bială de la Veneția - ediția din 1942.

Insula Burano din laguna venețiană, A.E. Baconsky
(fotografii din albumul editat de Muzeul Literaturii Române)

Ana Tzigara Berza

O altă pictoriță româncă sensibilă la minunile artistice ale Italiei, unde a petrecut câțiva ani buni de viață, este Ana Tzigara Berza, care, în peregrinările sale de-a lungul și de-a latul peninsulei, nu putea să nu-și ia un răgaz pentru a picta Veneția.

A pictat aproape exclusiv peisaje, cu deosebire porturi pline de vase, de mici ambarcațiuni cu pânze sau pitoreștile gondole, copaci exotici, golfuri fierbinți. „*Este o pictură - spune Ileana Pintilie - dedicată aparent strălucirii lumii exterioare, dar în care descifrăm adâncimile sufletești ale celei care o produce. Artista reușește să sugereze respirația amplă a unui spațiu vast, inundat de soare și lumină, pulsând între cer și mare*”.

Gondole, A. Tzigara Berza

Termeni nautici românești de origine venețiană

Dintre toți italienii care au navigat în Evul Mediu prin apele românești, cei mai vechi au fost venețienii, atestați încă din secolul al XIII-lea. Din contactele cu ei, desfășurate acasă sau în ape străine, românii au păstrat „ca amintire” o serie de termeni care au rămas de bază în limbajul

Tra tutti gli italiani che hanno navigato durante il Medioevo nelle acque romene, i più vecchi sono stati i veneziani, attestati sin dal secolo XIII. Dai contatti con loro, svolti a casa o in acque straniere, i romeni hanno conservato quale “ricordo” una serie di termini che sono rimasti nel linguaggio di base dei marinai, nonostante gli sforzi fatti in un certo periodo per togliere alcuni termini dalla lingua romena perché non sarebbero “letterari”.

Quali termini provenuti direttamente dal dialetto veneziano (perché non hanno lasciato delle tracce in altre lingue), il Corriere Național Magazin no. 260/1996 menționează *șapapie* e *valadă*. Alți termeni menționați ar putea avea etimologie multiplă pentru că sunt prezenți, de exemplu, în greacă și în turcă: *candelită*, *prova*, *pupa*, *stivador* și *șaparină*.

Analizând în context mediteranean terminologia nautică română din secolul al XIX-lea, rezultă că influența directă sau indirectă, suferită din partea dialectului venețian, ar putea fi mult mai semnificativă. Iată câteva exemple de cuvinte românești, posibil împrumutate de la „lagunari”, așa cum ne-o sugerează dicționarul dialectului venețian publicat de Giuseppe Boerio la Veneția în 1829: *ancorgiu*, *babafincă*, *buiol*, *civadă*, *coțadă*, *gașă*, *gripie*, *muradă*, *șapador*, *șapărie*, *traversadă*, *trinchetin*.

Sempre di origine veneziana sembra essere l'espressione a pune prova pe (con il senso di dirigere la prua della nave verso un riferimento, dirigere la nave verso), copiata secondo *meter la prova per*.

Capitano di vascelo (r) Neculai Pădurariu

Emblema
Batalionului italian
de „lagunari”
(infanteria marină)
San Marco.
Emblema del
Battaglione italiano
di „lagunari” (la
fanteria marina)
San Marco

marinăresc, în ciuda încercărilor îndârjite făcute într-o anumită perioadă pentru a-i scoate pe unii din limbă sub pretextul că, chipurile, n-ar fi „literari”.

Ca termeni proveniți direct din dialectul venețian (pentru că nu au lăsat urme în alte limbi), Curierul Național Magazin nr. 260 din 1-7 septembrie 1996 îi citează pe *șapapie* și *valadă*. Alți termeni citați ar putea însă avea etimologie multiplă, căci mai sunt prezenți, de ex., în greacă și turcă: *candelită*, *prova*, *pupa*, *stivador* și *șaparină*.

Analizând în context mediteranean terminologia nautică românească din secolul al XIX-lea, rezultă că influența directă sau indirectă, suferită din partea dialectului venețian, ar putea fi mult mai semnificativă. Iată câteva exemple de cuvinte românești, posibil împrumutate de la „lagunari”, așa cum ne-o sugerează dicționarul dialectului venețian publicat de Giuseppe Boerio la Veneția în 1829: *ancorgiu*, *babafincă*, *buiol*, *civadă*, *coțadă*, *gașă*, *gripie*, *muradă*, *șapador*, *șapărie*, *traversadă*, *trinchetin*. Tot de origine venețiană pare a fi și expresia a pune prova pe (cu sensul de a îndrepta prova navei către un reper, a cârmi nava spre), calchiată după *meter la prova per*.

Teresa e il “suo” Alberto: la storia di un amore eterno, oltre ogni lontananza!

Il desiderio di fare un po' di luce sulla vicenda dei tre fratelli Mori pur dopo tanti anni di silenzio, e forse anche di dolorosa rimozione almeno per una parte di questa, ha le sue radici nell'esperienza di mamma Vilma. Lei non ha potuto fare a meno infatti di conservare indelebile nel cuore il ricordo affettuoso e insieme drammaticamente vivo che nonna Teresa, compagna almeno nei primi anni di Alberto Mori e madre per tutta la sua vita dei suoi tre figli, rimasti senza il loro papà in tenera età, ha portato lungo tutta la sua esistenza, fino ai suoi ultimi sospiri al momento della sua morte avvenuta nel 1947. Mia mamma, infatti, ha trascorso tanti anni a fianco di nonna Teresa, essendo costretta a casa per lungo tempo per una seria malattia, la tubercolosi, contratta in età giovanile. Per lei quindi nonna Teresa era, ed è tuttora, un punto di riferimento, ed i quotidiani sospiri della nonna indirizzati anche contro ogni evidenza al suo amato Alberto, lontano e ormai perduto per sempre, non possono essere in alcun modo cancellati dal suo ricordo.

A ravvivare questi profondi sentimenti e questo legame di amore che ha saputo superare il tempo e l'evidenza dei fatti, e ciò a quanto ne sappiamo senza alcuna ombra di rancore, ha poi certamente contribuito la profonda amicizia di Vilma con la cugina Bice, figlia della sorella di

Povestirea de față redă incredibila istorie a lui Federico Ghillani, trăitor la Parma, Italia, referitoare la perioada când străbunicul său, Alberto Mori, emigrează în România, la sfârșitul secolului 19, în căutarea unui loc de muncă. Iată că nu numai etnicii italieni din România pornesc pe urmele străbunilor căutându-și rădăcinile, dar și italieni get-beget, care nu și-au părăsit niciodată pământul natal, pleacă pe urmele strămoșilor pierduți în negura vremurilor. Și unii, ca autorul rândurilor de mai jos, rod al unor cercetări îndelungate, au și reușit fie și numai parțial. Pornit în căutarea străbunicului, a cărui soție, Teresa, rămasă în Italia, l-a căutat o viață-ntreagă fără succes, Francesco Ghillani a dat de urma unora dintre descendenții celor doi frați (Lodovico și Serafino Mori) care îl însoțiseră pe Alberto în aventura sa. O istorie dramatică, dar totodată frumoasă și adevărată, care are încă întrebări deschise, dar pe care autorul o privește cu seninătate și bucuria de a restabili legături cu rude pe care le credea pierdute și care s-au angajat să-l sprijine în continuare în demersul său.

Versiunea în limba română a acestei fascinante istorisiri va apărea în numărul viitor al revistei noastre.

Alberto Mori, Alberta. A Bice infatti, scomparsa purtroppo da pochi anni, dobbiamo i primi elementi concreti da cui papà ha dato avvio alla ricerca. Questa, infatti, è iniziata dalla chiacchierata avvenuta nel corso di una delle frequenti visite e incontri di Vilma e Ugo con zia Bice, nella quale Vilma e la cugina hanno ricordato la vicenda dei tre fratelli emigrati in Romania e là scomparsi, così almeno stando ai racconti famigliari.

A mio parere il primo “colpo di scena” della vicenda, anche se sul momento non è apparso tale,

è avvenuto proprio quando Bice ha mostrato per la prima volta ai miei genitori le due fotografie da lei ritrovate nei ricordi di famiglia, e forse risalenti a sua mamma Alberta; una prima nella quale sono ritratti Serafino Mori con la moglie Esterina e tre figlie, una posa scattata a suo dire al momento della partenza per la Romania, l'altra nella quale compare Lodovico in abiti civili ma con calzature che sembrano militari, nel cui retro sempre a matita compare la scritta “zio Ludovico”. Ad un esame più attento anche sul retro

Lodovico (Ludovico) Mori

della prima foto compare una scritta a matita in un'elegante calligrafia inclinata "Mori Ludovico e Serafino - Comune di Buccini Via Vignali - Iassi Rumania".

Ugo e Vilma, infatti, hanno appreso qui per la prima volta che una seppur minima indicazione relativa a dove si fossero diretti i tre fratelli era conosciuta dalla famiglia Mori, pur traendone in quell'occasione solo l'indicazione geografica su dove orientare la possibile ricerca. Ma oggi è lecito chiedersi come mai alla famiglia di nonna Teresa tale precisa indicazione fosse fino a quel momento rimasta nascosta. Si trattava forse in quell'occasione per zia Bice di dare corso al desiderio di liberarsi finalmente con la cugina di un segreto conservato da sua mamma Alberta, e noto quindi solo alle

sorelle Mori, e solo in quel momento e dopo tanto tempo ormai da rivelare alla cugina? Bice sapeva quindi che sua mamma Alberta era al corrente di qualcosa che era stato tenuto nascosto dalla sua famiglia, per evitare di causare dolore a Teresa o per difendere l'onorabilità del fratello Alberto scomparso così misteriosamente, cancellandone così definitivamente ogni traccia? Bice non ha lasciato detto nulla in proposito, ma neppure Vilma e Ugo hanno subito capito la portata completa di quella rivelazione, tanto è vero che fino a pochi anni fa continuavano ad affermare, secondo il racconto di famiglia, che la foto che ritraeva Serafino e la sua famiglia era stata scattata al momento di partire alla volta del paese dove già si era diretto e dov'era scomparso misteriosamente Alberto.

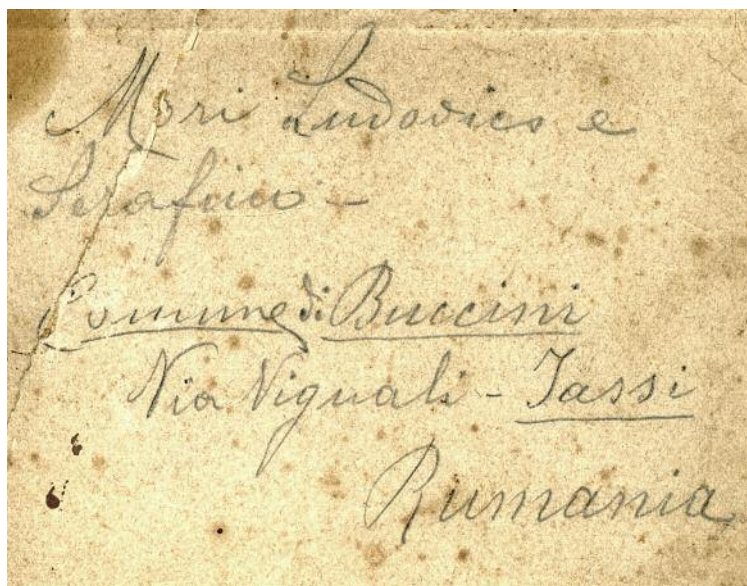
In ogni caso è partendo da quelle prime indicazioni che Ugo ha avviato i primi contatti in seguito ai quali è avvenuto il primo "miracolo". Infatti, la pubblicazione da parte del sindaco di Iassi della lettera inviata da Ugo sul quotidiano locale causerà la risposta di Elna Ohl di Iassi, amica e parente di una delle figlie di Serafino Mori, Alice. E' tramite le lettere della Ohl, infatti, che abbiamo potuto conoscere vari particolari sulla vita della famiglia di Serafino a Iassi, città dove è sepolto insieme alla moglie, con una corrispondenza che è continuata per almeno tre anni. Grazie a lei nel 2000, dopo i primi contatti telefonici, Ugo e Vilma sono

riusciti ad incontrare, direttamente a Parma, dove era di passaggio per lavoro provenendo da Como, una pronipote di Serafino, Nella Tănăsescu, figlia di Giovanni di Ploiești, discendente di una delle figlie di Serafino appunto, Nella Mori.

Ma ben presto, pur contando molto su Nella, che per questioni di lavoro doveva spesso venire in Italia facendo capo ad una organizzazione di Catania, questo "filone" di ricerca dal quale ci si attendeva di fare almeno un po' luce sulla storia dei tre fratelli Mori si è definitivamente chiuso in maniera per noi inspiegabile, e non ha portato alcuna seppure minima risposta alle nostre domande. Ne abbiamo invece ricavato l'impressione di qualcosa di non ben definito che impediva improvvisamente qualsiasi prosecuzione alla ricerca se diretta nella direzione di fare un po' di luce sulla sorte di Alberto, quasi che fosse sconveniente farne persino cenno. Nella Tănăsescu, infatti, si era dimostrata non solo disponibile ad aiutarci, ma sicura di poter avere almeno qualche utile informazione dal padre Giovanni, ma successivamente non solo non è più arrivata da lei alcuna notizia, ma Nella non ha neppure più risposto alle ultime lettere inviate sia da noi che dalla signora Elna Ohl, con la quale da alcuni anni non siamo riusciti più a stabilire contatti forse anche a causa dei problemi di salute. Questo è quanto ci risulta

dal recente contatto che un genealogista di Sfântu Gheorghe, Janos Kochs, con il quale siamo in relazione, ha successivamente tentato di stabilire per noi con la figlia Carmen Ohl che ha promesso di farsi viva con noi appena possibile.

Ciò che ha permesso invece di chiarire meglio alcuni aspetti della vicenda, e di capire anche più a fondo il significato vero del “colpo di scena” di cui ho detto sopra è quello che è successo nel 2009 quando, data l'empasse momentanea, ho deciso di approfondire le tracce dei miei parenti Mori qui a Parma. Fino a quel momento, infatti, viaggiavamo solamente sulle informazioni famigliari, che ci dicevano che i Mori abitavano a Monticelli, il paese dove è nata mia mamma Vilma e anche suo padre Romeo e dove nonna Teresa viveva prima del trasferimento con il figlio a Parma. Ho quindi fatto accesso ai registri di Stato Civile del comune dove si trova Monticelli, oggi piccola località termale nota anche per l'ospedale dove si curano le malattie psichiche; il comune è Montechiarugolo e dai suoi registri è emerso un nuovo colpo di scena: oltre ad appurare dai certificati di nascita dei tre fratelli la loro paternità e maternità, cosa non insignificante anche per i nostri parenti rumeni dato che i nonni si chiamavano Antonio e Angela, nomi ricorrenti nei discendenti, e la residenza della famiglia negli anni 1870-1874 costituita dal piccolo centro rurale di Basilicanova, abbiamo scoperto

Retro foto: indirizzo di Iassi

che vi risultavano le trascrizioni degli atti di nascita avvenuta in Romania sia delle tre figlie di Serafino, che in questi documenti portano i nomi italiani di Alice (1903) Linda Maria Giorgina (1904) e Maria (1910) oltre alle località dove la famiglia di Serafino risiedeva all'epoca e precisamente “in casa del signor Vignali nel villaggio di Socola - Comune di Bucium - Distretto di Iassi per le prime due e a Iassi - via Golia n. 45 per la terza, ma anche della prima figlia di Lodovico, Angiolina nata nel 1910 in via Vitan 61 a Bucarest e della moglie rumena di lui Ghitzza Gheorghitza. Partendo da questa traccia, ho poi rintracciato negli archivi diplomatici del Ministero degli Esteri italiano e proveniente da Bucarest, l'atto di nascita di Antonio Mori, che mi confermava sostanzialmente gli stessi dati sulla famiglia.

Ecco allora che ciò che non si era capito subito si è fatto strada più chiaramente, e cioè anzitutto che qui in Italia, quindi proprio a casa nostra, già dal 1903 vi erano le tracce di quello che succedeva in Romania nelle famiglie dei nostri congiunti, ma soprattutto che quella foto non era stata fatta prima della partenza bensì proveniva proprio dalla Romania, inviata ai familiari in Italia e quindi, date le date di nascita delle tre figlie di Serafino non anteriore al 1910. Le figlie di

Serafino, infatti, sono tutte nate in Romania e se a ciò si aggiunge il fatto che l'atto di matrimonio tra Serafino ed Esterina avvenuto a Montechiarugolo porta la data del 27 gennaio 1901 dove tra l'altro il padre Antonio figura deceduto, allora se ne evince che in realtà la partenza di Serafino alla volta della Romania deve essere collocata tra il 1901 e il 1903, anno quest'ultimo di nascita di quella Alice Mori cui la signora Ohl era legata anche da parentela tramite la famiglia del marito e gli Ștefănescu famiglia dello sposalto di Elna Mori figlia di Serafino.

In conclusione quindi, a parte la non coincidenza dei nomi delle figlie di Serafino risultanti dagli atti di nascita, facilmente spiegabile con una successiva naturalizzazione con relativa assunzione di nomi più “rumeni” non ancora del tutto chiarita, è risultato invece ben chiaro che le dicerie famigliari sul fatto che Serafino fosse partito con le figlie, di fronte a questi ultimi dati, venivano di conseguenza tutte a cadere gettando non pochi interrogativi sui racconti che della vicenda viaggiavano in famiglia. Non era quindi vero che Serafino fosse scomparso con la moglie in terra rumena, bensì la foto, che come ho già detto non può che essere posteriore di alcuni anni al 1910, prova che i rapporti con le sorelle italiane erano ben vivi se,

MORI ANTONIO 1840

SALVARANI ANGELA

MORI ALBERTO 1874

RICCO' TERESA

ALBERTO si reca per primo più volte in Romania forse a partire dal 1895 inviato come esperto agricoltore per divulgarvi le nuove tecniche agricole apprese in patria dall'agronomo Bizzozzero. Sposa solo religiosamente, essendo minorenne per quel tempo, e contro la volontà del

padre Antonio, Riccò Teresa reggiana di Codemondo che in quegli anni dà alla luce i suoi primi due figli Romeo (1896) e Concetta (1898): quest'ultima solamente porta il suo cognome essendo egli in patria. Gli altri, nati in sua assenza, prendono il cognome materno. Infatti Teresa data la

MORI SERAFINO 1870

ADORNI ESTERINA

Nel 1901 Serafino sposa Esterina Adorni e riesce in qualche modo ad avere l'indirizzo dei fratelli dalla cognata, contro la sua volontà secondo quanto da lei sempre affermato, e raggiunge Alberto e Lodovico in Romania. A detta dei familiari da qual momento non si avranno più notizie in patria dai tre fratelli, e Alberto cesserà di inviare denaro alla sua sposa, scomparendo nel nulla. Tale tesi tuttavia sembra smentita da successivi ritrovamenti. Anzitutto nel 1993 Bice Boselli nipote dei tre fratelli, figlia di Alberta Mori, una delle loro tre sorelle, ritroverà e mostrerà a Wilma Riccò una vecchia foto di famiglia, forse conservata dalla madre, nella quale è ritratta la famiglia di Serafino, con la moglie e tre figlie dall'età apparente di 3-9 anni, sul cui retro compare una scritta a matita: "Ludovico e Serafino Mori, via Vignali, Bucium, Comune di Iassi".

Difficile a questo punto sostenere che dalla Romania non fossero arrivate notizie dei tre fratelli poiché questa foto era in possesso di una delle sorelle. Essa era stata forse nascosta per non ravvivare nella famiglia di Alberto, e specialmente nella moglie Teresa, il dolore della sua scomparsa, o, sempre per risparmiarsi a lei dolori ulteriori e alla famiglia qualcosa di cui vergognarsi, si tennero forse nascoste anche altre notizie ben più importanti. In secondo luogo spunteranno dal registro di Stato Civile del Comune di Montechiarugolo le trascrizioni degli atti di nascita delle tre figlie di Serafino a Iassi (dal 1903 al 1910) ma anche della prima figlia di Lodovico a Bucarest (1910), ai quali verrà confermata la residenza di Serafino a Iassi e si appurerà quella di Lodovico a Bucarest, compreso il nome della sua sposa rumena, a riprova che almeno fino al 1910 un

MORI LODOVICO 1884

GHITZA GHEORGHITZA

Mentre dalla foto ritrovata nel '93 **LODOVICO** risulta insieme a Serafino a Iassi, negli atti di nascita dei figli nati nel 1910 e nel 1913 giunti in Italia tramite ambasciata egli risulta sposato con Ghitza Gheorghitza e residente a Bucarest in Via Vitan 61; il quartiere è quello degli emigrati che lavorano come muratori e manovali e tale risulta dagli atti anche la

sua professione. Di cosa sia successo dopo non si conosce nulla a parte gli scarsi ricordi familiari di una sua breve apparizione in Italia negli anni antecedenti la guerra insieme a moglie e figli, nella quale sembra non sia riuscito a sistemarsi con la famiglia, trovando le sorelle, una delle quali rimasta da poco vedova, in difficoltà e non in grado di accoglierlo.

tenera età dei figli non lo vuole seguire all'estero, e Alberto gli vieta di rivelare ad altri, specie ai famigliari ed al fratello maggiore il suo indirizzo. Nell'ultimo viaggio verso la Romania, avvenuto forse dopo la scomparsa del padre, e appena prima della nascita del figlio Augusto (1899) porta con sé

il fratello minore Lodovico. Smette di dare sue notizie il patria e di inviare denaro allorché viene raggiunto in Romania dal fratello Serafino con la moglie Esterina Adorni con la quale si è da poco sposato (1901). Sembra che l'ultimo somma ricevuta dalla famiglia fosse in "franchi".

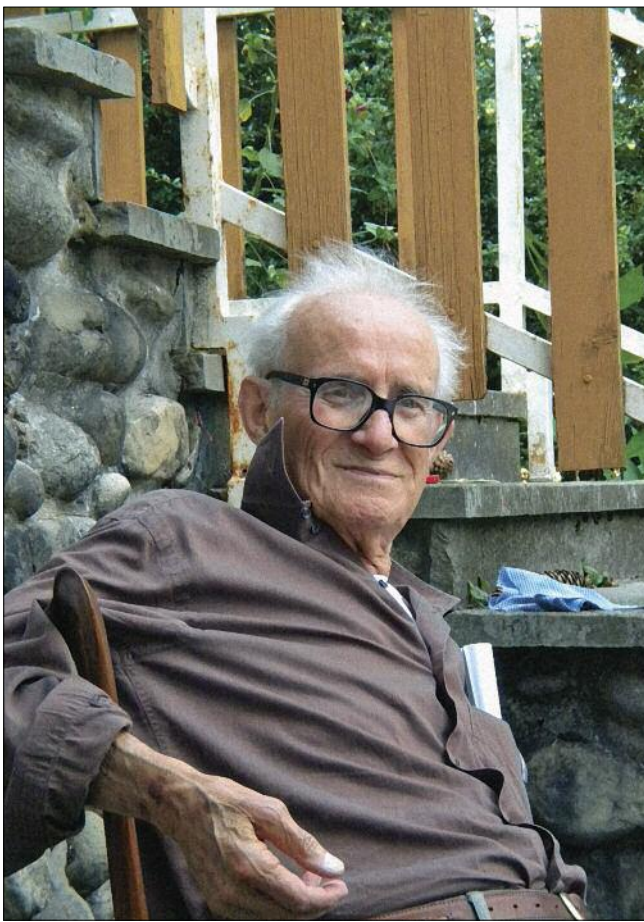
certo legame con la patria, seppur di tipo burocratico in qualche modo rimaneva. E' però proprio nel 1993 che, appena vista la foto mostrata dalla cugina Bice, Wilma farà scrivere dal marito Ugo Ghillani al sindaco di Iassi chiedendo notizie dei fratelli almeno passati da quella città. Alla pubblicazione della sua lettera sul giornale locale darà risposta Elna Ohl, moglie di un nipote acquisito di Serafino Mori intimamente legata con la sua prima figlia Alice, che ci metterà in contatto con

i discendenti di Nella Mori sposata Tănăsescu: una nipote di Nella passerà infatti da Parma nel 2000 e, ospite di Ugo e Wilma, intratterrà alcuni giorni, promettendo di chiedere al padre Giovanni notizie di Alberto e Lodovico dei quali sembra non conoscere nemmeno l'esistenza. Non si farà però più viva e non risponderà alle successive lettere inviatele successivamente. (*) Resta ancora da stabilire l'esatta corrispondenza tra i nomi di Nella e Elna con quelli contenuti negli atti di nascita.

Da quel momento non si saprà effettivamente più nulla di lui fino al 2009, quando grazie all'aiuto di un genealogista residente a Sfântu Gheorghe, si riesce a stabilire un contatto con la nipote, figlia di Antonio Mori, che risiede a Bucarest. Angela Mori che ha circa 64 anni riferisce di avere un fratello di nome Petre ed un figlio, e che il luogo della sepoltura del

nonno Lodovico è Ploiești, dopo i primi contatti in cui Angela sembra poco propensa a riallacciare i contatti, è il figlio Vladimir che ci scrive dandoci piena disponibilità ad aiutarci nella ricerca di notizie circa i fratelli Mori. Siamo in attesa di nuove notizie da lui che ha promesso di rispondere alla lettera da noi inviata a sua mamma.

Ugo Ghillani

Vilma, Ugo, Bice e il piccolo Federico

come è facile pensare la foto era stata allegata ad una lettera dove si davano notizie almeno dei due fratelli Serafino e Lodovico e delle vicende delle loro rispettive famiglie.

Perché allora Teresa e la sua famiglia non erano a conoscenza di questi contatti, e come è possibile che da essi non fosse trapelato nulla sulla sorte di Alberto alla cui volta Serafino si

era recato inizialmente appena dopo il suo matrimonio nel 1901? Sempre dai racconti famigliari sappiamo infatti che Teresa era solita affermare che Serafino gli avesse carpito contro la sua volontà l'indirizzo estero del fratello, e che il "suo" Alberto le aveva invece vietato espressamente di dare tale indirizzo ai famigliari e in particolare al fratello maggiore con il quale non doveva avere buoni rapporti. Teresa, a quanto lei stessa si dice affermasse, non aveva voluto seguire Alberto nell'ultimo viaggio a causa dell'età dei figli (Romeo è del 1896, Maria Concetta del 1898 e Augusto del 1899) ma forse poi si era pentita e aveva, pur negandolo, contato sull'aiuto del cognato per sapere qualcosa di più sulla vita del compagno e padre dei suoi figli in una terra così lontana, o la sua sensibilità femminile le aveva fatto intuire qualcosa di questa lontananza?

A confermare la plausibilità di queste ipotesi si aggiungono anche i dati più recenti sulla nascita dei tre figli e la ricerca, per ora senza approdo, intorno al presunto matrimonio della coppia Alberto-Teresa. Sempre dalle dicerie famigliari, infatti, risulta che i due, a causa della giovane età e della mancanza del consenso da parte dei genitori si fossero uniti in matrimonio solo in chiesa; a quell'epoca il matrimonio religioso non aveva, infatti, valore civile. Alberto e Teresa risultano infatti abitanti nel 1898, all'epoca della nascita di Maria Concetta, in una frazione a nord-est di

Montecchio Emilia, Villa Ajola al civico 12E e sembrano risultare "conviventi more uxorio" ma non coniugati. Negli atti di nascita dei tre figli, infatti, la madre non viene mai nominata, e i bambini sono presi in consegna dalla nonna Barbara Frattini o addirittura, come nel caso di Augusto, addirittura dalla levatrice, e solo per Maria Concetta la paternità viene assunta da Alberto che essendo il dichiarante come tale ne firma l'atto. Successivamente la famiglia, quando Romeo che era nato a Monticelli ha poco più di due anni, per la festa di S. Martino che allora segnava gli spostamenti annuali da un podere all'altro dei braccianti agricoli, si trasferisce nel comune di Montechiarugolo. Così mentre Maria Concetta porterà il nome del padre, Romeo nato N.N. porta già quello della madre Riccò che lo ha riconosciuto cinque mesi dopo la nascita, come tanti anni più tardi accadrà per Augusto, che probabilmente non conoscerà mai il padre neppure nei primi anni di vita.

Guardando la firma di Alberto sull'atto di nascita di Maria Concetta nel quale Teresa viene menzionata come "donna nubile non maritata non parente" con la quale Alberto ammette di avere avuto la relazione da cui è nata la bimba che riconosce come figlia, vien da chiedersi cosa avessero in testa i due e se mai Teresa insistesse al secondo figlio e prima della partenza di Alberto per una regolarizzazione di

questa unione. A cosa pensava dunque Alberto che doveva già essere stato in Romania più volte prima di partire, e non senza aver messo in cantiere con la sua compagna il terzo figlio che nascerà nel settembre del 1899? Facendo quindi un po' di calcoli Alberto doveva quindi essere sicuramente presente in Italia fino al dicembre del 1898, per poi ripartire, dopo aver riconosciuto la figlia nel maggio precedente, alla volta della Romania questa volta portando con sé il fratello minore Lodovico che, nato nel 1884 doveva essere poco più che quindicenne e forse era già orfano del padre.

E' ovvio perciò pensare che successivamente all'arrivo indesiderato di Serafino in Romania, ipotizzabile come già detto dopo il 1901 ma prima del 1903, qualcosa deve essere successo, non sapendo noi quando effettivamente Alberto abbia smesso di mandare alla sua famiglia i mezzi di mantenimento frutto del suo lavoro all'estero, costringendo da quel momento Teresa a dover ricorrere all'aiuto della famiglia ma anche ad espedienti per sostenere i suoi tre piccoli figli.

A queste considerazioni, resta poi da aggiungere la vicenda relativa alla comparsa in Italia di Lodovico insieme alla moglie e ai due figli, avvenuta, sempre secondo i racconti famigliari riferiti da zia Bice e che come dimostrato son sempre da vagliare con estrema attenzione, negli anni immediatamente precedenti il secondo

conflitto mondiale. Pur risultando che proprio in quegli anni le sorelle Mori fossero in difficoltà, essendo almeno una di esse appena rimasta vedova con figli piccoli da mantenere ed in seria difficoltà economica, risulta inspiegabile quella che a noi oggi sembra una fredda accoglienza riservata al fratello tanto da causarne l'immediato ritorno in Romania nonostante forse fosse sua intenzione ristabilirsi in Italia. Le cose qui in Italia non andavano certamente a gonfie vele per i braccianti agricoli, anche perché l'introduzione delle nuove tecniche agricole comprendenti una prima meccanizzazione stava diminuendo fortemente il ricorso al bracciantato nei lavori agricoli, creando così non pochi problemi a chi viveva offrendo solo la forza delle proprie braccia. Pur tuttavia la partenza quasi repentina di Lodovico e la perdita da quel momento di ogni contatto con le sorelle, non depongono positivamente sulle relazioni che in quel momento vennero messe in atto verso di lui. A noi oggi sembra inspiegabile come in quell'ultima occasione non si seppe neppure approfittare della sua presenza per sapere qualcosa di più di Alberto e di Serafino in terra di Romania.

Solo oggi, senza scoraggiarci né scandalizzarci di tanti ostacoli che si son frapposti alla conoscenza della verità dei fatti, ci resta il desiderio di capire e di sapere, non per ergerci in nessun modo a giudici di chicchessia, specie dopo tanti anni e dopo

Alberta Mori,
sorella di Alberto

che le persone direttamente coinvolte non sono più tra noi e hanno concluso la loro speriamo felice esistenza terrena, ma per poterci sentire ancora più legati a loro che hanno attraversato periodi e situazioni storiche non facili e talora drammatiche che ci possono aiutare oggi a orientare le nostre storie verso un futuro migliore di quello che è toccato loro in sorte.

Federico Ghillani
Parma, Italia

CACCIUCCO DI CECI

Ingredienti (per 4 persone):

ceci - 300 g secchi, erbe - 200 g, olio d'oliva extravergine - 4 cucchiai, cipolla - 1, aglio - 2 spicchi, peperoncino - 1, pomodori - 2 maturi e sodi, brodo vegetale - 1 abbondante, pane casereccio - 4 fette, pecorino grattugiato - 4 cucchiari, sale e pepe - q. b.

Preparazione

1. Metete a bagno i ceci per 12 ore. Fateli poi cuocere in abbondante acqua salata per 2 ore circa. Mondate, lavate e sgrondate le erbe.

Sbucciate 1 spicchio d'aglio e la cipolla, togliete l'eventuale germe centrale al primo e affettate fine la seconda. In una casseruola, meglio se di coccio, soffriggete nell'olio la cipolla, l'aglio e il peperoncino.

2. Appena l'aglio sarà imbiandito, toglietelo e togliete anche il peperoncino. Aggiungete i ceci scolati, i pomodori tritati e mescolate con un cucchiaino di legno; aggiungete le erbe e fatele appassire. Versate poi il brodo, salate, pepate e cuocete per mezz'ora circa.

Tostate il pane, strofinatelo con uno spicchio di aglio e distribuitelo in scodelle o fondine, versatevi il cacciucco di ceci, spolverizzate col pecorino e servite.

PANZEROTTI AL TOFU E OLIVE

Ingredienti (per 4 - 6 persone):

Per la pasta: farina semintegrale - 200 g, olio di semi di sesamo - 3 cucchiari, acqua - q. b., sale - un pizzico. Per il ripieno: tofu - 250 g, olive - 150 g verdi o nere, in salamola, scalogno - 1, prezzemolo - 1 mazzetto, olio di semi di sesamo - 2 cucchiari, sale - q. b.

Preparazione

1. Setacciate sulla spianatoia la farina e disponetela a fontana; mettetevi al centro il sale e l'olio, con le dita impastate leggermente e aggiungete qualche cucchiaino d'acqua, uno per volta, in modo da ottenere un impasto liscio e morbido. Lavorate poco il composto e mettetelo a riposare, avvolto in un telo umido, per 30 minuti circa in luogo fresco.

2. Nel frattempo lavate e snocciate le olive, mettetele con il tofu nel bicchiere del frullatore e frullate in modo da ottenere una crema piuttosto densa. Sbucciate e affettate lo scalogno, fatelo appassire in un tegame con l'olio, quindi aggiungete la crema di tofu e olive.

3. Fatela asciugare qualche minuto, salatela e toglitela dal fuoco; aggiungete ora il prezzemolo tritato e mescolate. Riprendete la pasta, stendetela in una sfoglia sottile e con un tagliapasta dentellato ritagliatene dei dischetti di circa 8 cm di diametro. Farcite ogni dischetto con un po' di crema di tofu e richiudetelo dandogli la forma di un triangolo.

4. Premete tutt'attorno ai bordi dei triangoli con la punta delle dita. Adagiate i panzerotti su una placca da forno spennellata d'olio e fateli cuocere in forno preriscaldato a 190 °C per 15-20 minuti. Spennellando i panzerotti prima di infornarli con un cucchiaino di malto sciolto in una tazzina d'acqua tiepida, si otterrà una doratura uniforme.

TORT DE BEZEA CU FRUCTE

4 foi de bezea

Umplutura: zahăr vanilat, zeama de la o lămâie, frișcă - 600 g întăritor de frișcă, căpșuni - 500 g, compot de ananas - 1 cutie, banane sau kiwi (după preferință)

Ingrediente pentru o foaie de bezea: 3 albușuri, 200 g zahăr

Mod de preparare

Pentru fiecare foaie de bezea: se bat albușurile cu zahărul și zeama de lămâie

cu mixerul, până se formează o bezea care să nu cadă la întorcerea recipientului cu gura în jos. Compoziția se toarnă în tavă, pe hârtie de copt, unsă cu ulei. Se coace la foc mic, în cuptorul încălzit în prealabil, timp de 45 - 50 minute, cu ușa cuptorului ușor întredeschisă. Foile se lasă câteva ore la uscat. Frișca se bate și se împarte în două - în jumătate se pun fructele mărunțite în prealabil, iar în cealaltă jumătate zahărul

vanilat și un întăritor de frișcă. Se dă la rece. Fiecare foaie de bezea se va stropi cu siropul de ananas, după care se acoperă, alternativ, cu cele două compoziții de frișcă. Tortul se acoperă cu frișca rămasă și se ornează cu fructe după preferință. Se dă la frigider. Se servește după ce a stat la rece minimum 2 ore.

Al doilea Salon 2011 „Sorana Coroamă Stanca”

Marți, 8 martie, Asociația Italianilor din România - RO.AS.IT. - a organizat pentru membrii Comunității Italianilor din București un „salon-maské”, marcând, în același timp, mai multe evenimente legate de sosirea primăverii (1 și 8 martie) și încheierea perioadei Carnavalului de la Veneția.

Așadar, marți seara (*martedì grasso*), membrii RO.AS.IT., adunați în Salonul „Sorana Coroamă Stanca” și-au luat adio de la carne (*carne vale*), cântând, recitând și ospătându-se copios, ca înainte de postul cel mare.

Soareaua a debutat cu vernisarea expoziției de măști venețiene a vestitului meșter Constantin Conghilete și cu mascarea, la propriu, a tuturor participanților.

A urmat un recital de poezie deschis de scriitorul și profesorul Giancarlo Repetto, care, după o poezie dedicată soției sale, a recitat din Petrarca și Montale. Apoi, actorul Adrian Păduraru a dat glas unor versuri contemporane închinare doamnelor. Acestea, la rândul-le, s-au întrecut pe sine, recitând poeziile despre primăvară, dragoste și femei (ca iubite sau mame) ale unor autori mai mult sau mai puțin cunoscuți, interpretându-le cum s-au priceput ele mai bine, evident, în limbile română și italiană. S-au remarcat prin sensibilitate și interpretare Marcelina Repetto și Maria Rapoltti.

Nu mai puțin aplaudate au fost cugetările unor autori celebri, definind femeia și feminitatea, în selecția și lectura Liliane Radu.

În demersul lor, interpretele au fost încurajate cu farmec și

bunăvoință, de talentatul și „frumosul actor”, cum l-a caracterizat una dintre doamne, Adrian Păduraru, compér al momentului artistic. Apoi, tenorul Antonio Furnari a încântat, ca de obicei, auditoriul, care l-a răsplătit cu îndelungi aplauze.

Surpriza serii a constituit-o, însă, insolitul duo Antonio Furnari - Pia Boro Panait (un profesionist și o amatoare cu o voce dulce de soprană), care au cântat cu patos emoționanta cântonetă „Mamma”, acompaniați de toți cei prezenți.

Seara s-a încheiat cu felicitări, glume și cu meniul rafinat, dar sută la sută tradițional italianesc, pregătit de maestrul Pierluigi Maniero și cu unanime mulțumiri pentru acest antrenant și original salon-maské, imaginat și organizat de nimeni alta, decât Ioana Grosaru, vicepreședinta RO.AS.IT.

Gabriela Tarabega

Stânga: Antonio Furnari și Pia Boro Panait. Dreapta: actorul Adrian Păduraru

Summit interguvernamental româno-italian, la București, mai 2011

Secretarul de stat pentru afaceri europene Bogdan Aurescu a avut, la București, consultări cu Alfredo Mantica, secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Italiene. Cei doi oficiali au purtat un dialog substanțial cu privire la relațiile bilaterale, dar și în ceea ce privește afacerile regionale și afacerile europene. Una dintre principalele teme bilaterale discutate a fost cel de-al doilea Summit interguvernamental româno-italian, care va avea loc la București, în prima jumătate a lunii mai 2011.

Secretarul de stat român a evidențiat că, în relația bilaterală, cooperarea economică ocupă un loc foarte important, Italia menținându-se pe poziția a doua în ceea ce privește volumul schimburilor economice dintre România și orice alt stat.

La rândul său, secretarul de stat Alfredo Mantica a subliniat că firmele italiene manifestă un interes sporit pentru țara noastră, în domenii cum ar fi energia nucleară, infrastructura sau transporturile.

În ceea ce privește procesul de aderare a României la spațiul Schengen, secretarul de stat Aurescu a mulțumit oficialului italian „pentru sprijinul pe care Italia îl acordă în mod necondiționat României, pentru acest deziderat”.

Caravaggio, *Sette opere di misericordia*
(Pinacoteca del Pio Monte della Misericordia, Napoli)

Turneul George Enescu în Italia

Anul acesta se împlinesc 130 de ani de la nașterea marelui compozitor român George Enescu, cel care a fost nu doar compozitor, ci și violonist, pedagog, pianist și dirijor de excepție. Și tot în acest an, în perioada 1 - 25 septembrie se va desfășura cea de-a XX-a ediție, jubiliară, a *Festivalului George Enescu*, ediție care va include concerte simfonice și camerale, recitaluri, spectacole de operă și balet ce vor avea loc pe scenele din București, Iași... În efortul de a face din această manifestare un *brand de țară*, organizatorii au conceput un program de mediatizare internă și internațională. Un asemenea demers este și turneul *George Enescu în Italia*, organizat de Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția, care „va susține și promova de-a lungul anului 2011 creația celei mai importante personalități pe care România a dat-o muzicii universale”, după cum se menționa la conferința de presă de la Teatrul *La Fenice* din Veneția, care a precedat concertul ce avut loc la acest prestigios teatru în data de 26 februarie, în deschiderea respectivului turneu, programat a se desfășura și în alte trei orașe din Peninsula: Verona, Torino și Roma. În seara concertului, în foaietul teatrului, a fost inaugurată expoziția *Omagiu lui George Enescu - 130*, organizată de Muzeul Național „George Enescu” din București.

Concertul a fost susținut de soliști de primă mărime ai scenei muzicale contemporane: violoniștii Remus Azoitei (directorul artistic al Societății Enescu de la Londra) și Gabriel Croitoru (câștigătorul dreptului de folosință a viorii Guarnieri ce a aparținut marelui Enescu), pianistii Eduard Stan (fondatorul Festivalului Enescu de la Heidelberg/Mannheim - 2005) și Karim Said (câștigătorul primei burse oferite de Societatea Enescu și Institutul Cultural Român de la Londra în parteneriat cu Royal Academy of Music).

Olimpia Melinte interpreta rolului principal în filmul *Sette opere di misericordia*

Actrița de numai 25 de ani, Olimpia Melinte, este protagonista filmului de debut al fraților Gianluca și Massimiliano De Serio - *Sette opere di misericordia*, al cărui prim tur de manivelă s-a tras în ziua de 3 martie. Actrița româncă apare alături de Roberto Herlitzka, unul dintre cei mai celebri actori italieni contemporani, cu o filmografie cuprinzând peste 38 de titluri, interpretul rolului lui Aldo Moro din *Buongiorno, notte!* al lui Marco Bellocchio. Olimpia Melinte, care a jucat recent în drama *Cele ce plutesc* a lui Mircea Daneliuc, interpretează rolul Luminiței, „o tânără care trăiește la periferia orașului Torino. E izolată de restul comunității și doarme într-o mașină pentru care trebuie să plătească în fiecare noapte cu ceea ce reușește să fure din spitalul prin care se învârtește zilnic”, după cum explica Gianluca De Serio, într-un interviu acordat pentru *Filmreporter.ro* în noiembrie anul trecut. Pentru că vrea să scape de această povară zilnică, Luminița decide să fure copilul celor care dețin mașina și să-l vândă, ca să-și cumpere acte de identitate.

Șoferi români rămași fără mașini, jefuiți fiind în Italia

Sechestrat de un comando de șase persoane, amenințat cu pistolul, constrâns să predea camionul cu marfă, aceasta este urâta aventură prin care a trecut un transportator auto român în sudul provinciei Milano în noaptea dintre 12 și 13 ianuarie, transmite *Romanian Global News*, care citează *Gazeta Românească*. Bărbatul a povestit anchetatorilor că a rămas pe mâna delincvenților aproape o oră, înainte de a fi eliberat. Pe la miezul nopții, camionagiul V.H., de 36 de ani, român rezident la Salerno, se afla în zona industrială din Tribiano (provincia Milano). Bărbatul tocmai încercase în camion vin și haine, încărcătură destinată vânzării în zona napolitană. A pornit motorul și a plecat, însă șase barbați, sosiți la bordul a trei mașini, i-au blocat calea, obligându-l să oprească și să iasă din habitacul. Potrivit relatării autotransportatorului, răufăcătorii - italieni cu accent napolitan - aveau toți cagule, trei dintre ei fiind înarmați cu pistoale. Bărbatul a fost obligat să urce în una dintre mașinile bandei; l-au închis în portbagaj și l-au somat să stea liniștit. În acel moment, banda s-a despărțit: o parte a rămas la fața locului pentru a intra în posesia camionului și a curăța scena infracțiunii, iar doi dintre răufăcătorii au plecat cu ostacul către Milano. Aici autotransportatorul a fost eliberat. Lăsat pe o stradă din cartierul Corsica-Forlanini, românul a oprit o patrulă de carabinieri, care trecea prin zonă, și a denunțat cele întâmplate. A fost găsit numai camionul la Trezzano sul Naviglio, bineînțeles, golit de marfă. Valoarea prăzii este încă în faza de cuantificare, însă fără îndoială, este vorba de câteva zeci de mii de euro.

Un caz similar s-a petrecut la Udine, la sfârșitul anului trecut. S-a întâmplat pe 25 septembrie, în zona depozitelor Bartolini din Palmanuova (Udine). Totul a început după-amiaza târziu, când Vasile Vlad, de 43 de ani, camionagiul angajat al firmei Stadler Trasporti cu sediul în Austria, a ajuns în Italia pentru livrarea mărfii, pe care o încercase la Lehrte în Germania. A sosit la Palmanuova prea devreme. Depozitul firmei Bartolini era încă închis. A profitat de timp pentru a se odihni puțin. După numai 20 de minute a fost trezit brusc de o bandă de răufăcătorii italieni înarmați cu pistoale și mascați. L-au obligat să coboare din vehicul, l-au bătut și i-au pulverizat în față un gaz iritant. În timp ce unul dintre bandiți a intrat în posesia camionului cu toată încărcătura, șoferul a fost urcat cu forța într-o mașină și legat la ochi. A început o călătorie de cel puțin trei ore. Misterioasa bandă a ajuns la destinație: la Suzzara, în provincia Mantova. Acolo camionagiul a fost aruncat din mașină. Bătut și cu dureri, românul a reușit să se ridice. Nu știa să vorbească italiana, și primelor persoane pe care le-a întâlnit le-a spus: „Police, police”. Cineva i-a arătat cazarma carabinieriilor. Acolo a povestit totul: jaful, sechestrarea și furtul încărcăturii. Carabinieriii din Suzzara, într-un timp extrem de scurt, au alertat colegii din Palmanuova, care n-au dat însă de hoți. Între timp, autotransportatorul român a fost dus la Urgență, unde i-au fost diagnosticate leziuni provocate de gazul iritant. Nu mai avea nimic, nici bani, și cu hainele rupte, nu știa unde să se ducă. Însă Caritas și parohia locală i-au oferit ajutor. Haine noi, mâncare și preotul i-a dat și bani. Cu acei bani a reușit să se întoarcă acasă, la Dragomirești, la câțiva kilometri de București.

(Sursa: Romanian Global News)

PROTEST

Primum de la Comunitatea Italianilor din Brezoi un protest împotriva imixtiunilor unor persoane neautorizate, în viața acestei comunități, și ne facem datoria de a-l face public.

Stimate Doamne Deputat,

Subsemnata Butollo Elena, președinta Comunității Italianilor din orașul Brezoi, județul Vâlcea, vă comunic că în data de 19.12.2010 a fost convocată o întâlnire cu membrii organizației noastre, de către persoane care nu au nicio legătură cu comunitatea noastră, respectiv o doamnă Elena Koratki și un domn Giancarlo Fracarolo. Întâlnirea s-a ținut la restaurantul CLASS de la Gura Lotrului. Au participat 70-75 de membri care au fost convocați de către doamna Koratki, care a mers din poartă în poartă și i-a invitat, promițând că li se vor da cadouri de Sărbători, cadouri pe care nu le-au primit nici până acum. La adunare nu au fost invitați nici membrii conducerii Comunității Italianilor din Brezoi, nici primarul și nici preotul catolic. Președinta Comunității Italianilor din Brezoi a întrebat-o pe doamna Koratki dacă l-a anunțat pe deputatul Comunității Italiene, sau pe vicepreședinta RO.AS.IT. Doamna Koratki a răspuns că a considerat că nu era necesar. Pretextul întâlnirii a fost organizarea unui Centru Cultural la Brezoi. Noi am fost de acord cu înființarea acestui centru, condiționând însă că acest lucru nu va putea fi făcut decât cu acceptul conducerii Comunității Italiene din Brezoi. Suntem indignați de cele întâmplate, de modul în care s-a procedat, trecându-se peste conducerea comunității italiene din Brezoi, comunitate care aparține de RO.AS.IT. - Asociația italienilor din România. Vă rugăm să luați atitudine față de cele întâmplate pentru ca să nu se mai repete asemenea imixtiuni în viața comunității noastre, făcute cu intenția vădită de a o dezbină, de către persoane care nu au nicio legătură cu comunitatea istorică italiană. Aceste persoane profită de naivitatea și de buna credință a concetățenilor noștri pentru a-i deposeda de unele bunuri, măturii strămoșești ale etniei, cu scopul vădit de a le periclita păstrarea identității. Vă rugăm, totodată, să sesizați Consiliul Minorităților Naționale pentru luarea măsurilor ce se impun în această situație fără precedent.

Cu deosebită considerație, Elena Butollo

STIRI / NOTIZE

ASOCIAȚIA ITALIENILOR DIN ROMÂNIA **RO.AS.IT.** STR. LIPSCANI NR. 19, etaj 1, 030031 BUCUREȘTI

TEL./FAX: 021 313 3064

WWW.ROASIT.RO